

**Bestemmingsplan Ter Borch,
crematorium**

V A S T G E S T E L D

BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Ter Borch, crematorium

V A S T G E S T E L D

Inhoud

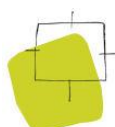
Toelichting en bijlagen

Regels

Verbeelding

19 januari 2016

Projectnummer 247.00.10.40.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Gemeente Tynaarlo, bron: Topografische Dienst

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	9
1.1	Aanleiding en doel	9
1.2	Leeswijzer	10
2	Planbeschrijving	11
2.1	Huidige situatie plangebied	11
2.2	Nut en noodzaak	12
2.3	Toekomstige situatie	16
2.3.1	Programma	16
2.3.2	Beeldkwaliteit	17
2.3.3	Verkeer en parkeren	19
2.3.4	Duurzaamheid	19
3	Beleid	21
3.1	Rijksbeleid	21
3.2	Provinciaal beleid	24
3.3	Gemeentelijke beleid	29
4	Onderzoeken	33
4.1	Milieu	33
4.2	Verkeer	34
4.3	Luchtkwaliteit	35
4.3.1	Toets extra verkeer	36
4.3.2	Toets crematieoven	37
4.4	Geur	37
4.5	Externe veiligheid	38
4.6	Waterparagraaf	39
4.7	Archeologie en cultuurhistorie	41
4.8	Flora en fauna	44
4.8.1	Soortenbescherming	46
4.8.2	Gebiedsbescherming	48
4.8.3	Conclusie	48
4.9	Bodem	49
4.10	Vormvrije m.e.r.	50
5	Juridische vormgeving	53
5.1	Algemeen	53
5.2	Bestemmingen	53
5.3	Algemene regels	54
6	Economische uitvoerbaarheid	55
7	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	57

Inleiding

1.1

Aanleiding en doel

De gemeente Tynaarlo is door BAM Bouw en Techniek (afdeling Planontwikkeling) en eindgebruiker Re-Spectrum Crematoria verzocht medewerking te verlenen aan de realisatie van een crematorium ter plaatse van de zogenaamde Bungalowbuurt in Ter Borch. De Bungalowbuurt ligt ten noorden van de Bruilweering en ten zuiden van de Woldsloot.

AANLEIDING

BAM en Re-Spectrum waren reeds geruime tijd op zoek naar een locatie voor een crematorium in of rond de stad Groningen. Aanvankelijk werd gekeken naar meerdere plekken binnen de gemeentegrenzen. Al snel was de zoektocht beperkt tot twee locaties; namelijk Vriezerbrug Zuid (uitbreiding) en Kranenburg Zuid inclusief de zogenaamde Bungalowbuurt Ter Borch. De initiatiefnemer heeft aangegeven dat de Bungalowbuurt aan al hun eisen voldoet. Het crematorium zal vooral in de behoefte voorzien van inwoners uit de regio Noord-Drenthe/Groningen.

De gemeente Tynaarlo heeft in 1999 besloten tot de aanleg van de woonwijk Ter Borch, welke westelijk is gelegen van Eelderwolde. Om het gehele gebied te ontwikkelen, is het bestemmingsplan Ter Borch opgesteld, dat uiteindelijk in 2006 onherroepelijk is geworden. In de woonwijk Ter Borch zijn bij de start van het project in totaal 1.250 woningen geprojecteerd. Ten noorden van het woongebied Ter Borch ligt het gebied Kranenburg Zuid waar een ontwikkeling met hoogwaardige bedrijvigheid is voorzien.

WOONWIJK TER BORCH

Tussen Kranenburg Zuid en het deelgebied Rietwijk ligt de zogenaamde Bungalowbuurt. Deze buurt is ontworpen als overgangsgebied tussen het kernwoongebied van Ter Borch enerzijds en de ontwikkelzone Kranenburg Zuid anderzijds.

Tot aan de Bruilweering is het woongebied Ter Borch qua schaal en maat samenhangend. De Bungalowbuurt is in samenhang met het volkstuintencomplex Bruilweering vormgegeven. De geheel eigen landschappelijke sfeer wordt versterkt door de noodzaak om niet alleen een forse geluidwal aan de noordzijde van de locatie te moeten aanleggen, maar ook om de bebouwing tot één laag te beperken. Beide aspecten, de geluidswal en de beperkte bouwhoogte, zijn maatregelen die voortkomen uit de geluidhinder van de zijde van de A7.

Zowel deze aspecten als de, ten opzichte van het kernwoongebied van Ter Borch, solitaire ligging maakt dat de economische haalbaarheid van de Bungalowbuurt risicovol is. Gelet op het aantal woningen dat nog in Ter Borch moet worden gerealiseerd en de fasering daarvan, zal woningbouw in de Bungalow-

buurt op zijn vroegst in 2024 kunnen zijn voltooid en daarmee zekerheid over de economische haalbaarheid.

BEOORDELING INITIATIEF

De gemeente staat positief tegenover de realisatie van een passende niet-woonfunctie ter plaatse, die de gewenste overgang van kernwoongebied naar de ontwikkelzone Kranenburg Zuid kan vormen en waarbij tevens de economische haalbaarheid is geborgd. Een crematorium kan de gewenste overgangsfunctie goed vervullen. Bij een crematorium is immers, meer nog dan bij een woonbuurt, sprake van een eigen sfeer. Omdat bij deze functie de noodzaak voor de aanleg van de voornoemde geluidwal vervalt, ontstaan er zelfs kansen voor een grotere samenhang met de omgeving. Vanuit stedenbouwkundige oogpunt is een transformatie van een woonomgeving naar een crematorium derhalve positief. De gemeenteraad van Tynaarlo heeft op 3 maart 2015 een positieve grondhouding ingenomen over het initiatief en heeft burgemeester en wethouders gemandateerd om de wijziging van het bestemmingsplan voor te bereiden.

VIGEREND BESTEMMINGS-
PLAN

Op basis van het bestemmingsplan Ter Borch, Rietwijk Noord (vastgesteld op 24 september 2013) heeft het plangebied een woon- en een natuurbestemming. In de Bungalowbuurt kunnen op grond van deze bestemming acht woningen per hectare worden gebouwd, hetgeen neerkomt op 37 woningen.

Ten behoeve van de realisatie van het crematorium dient het bestemmingsplan te worden herzien.

BEGRENZING PLANGEBIED

Het plangebied wordt begrensd door de Bruilweering in het zuiden en de Wold-sloot in het noorden. Ten westen van het plangebied ligt het Eelderdiep en ten oosten ligt de volkstuintencomplex Bruilweering. Op voorgaande overzichtskaart is de exacte ligging van het plangebied weergegeven.

1.2

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt het plangebied beschreven en wordt aangegeven wat de toekomstige situatie zal zijn. In hoofdstuk 3 staat beschreven welke beleidsmatige aspecten relevant zijn voor onderhavig plan. Hoofdstuk 4 gaat in op de uitgevoerde onderzoeken. Hoofdstuk 5 verwoordt de juridische vormgeving. Ten slotte komen de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid in de hoofdstukken 6 en 7 aan de orde.

Planbeschrijving

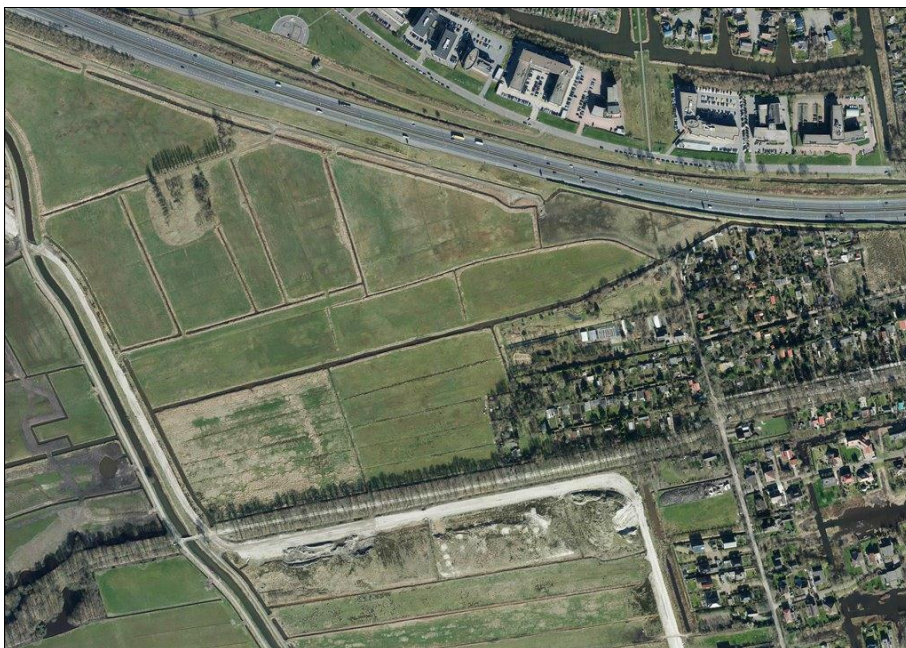
2

2.1

Huidige situatie plangebied

De woonwijk Ter Borch bestaat uit drie deelgebieden (van noord naar zuid: Rietwijk, Tuinwijk en Waterwijk) en twee randen (west- en oostzijde, geheten de Autonome Loper en Het Groene Lint). De twee randen zijn zo ontworpen dat de westzijde een goede overgang creëert naar het open landschap in het buitengebied en de oostzijde aansluit op de bebouwing van de stad en de bebouwing op een verantwoorde manier aan de bestaande stedelijke structuur vastzet. De drie tussenliggende deelgebieden hebben hun eigen woonsfeer.

Het landschap van Rietwijk in Ter Borch kent een aantal specifieke karakteristieken. De belangrijkste zijn de veenachtige ondergrond en een polderverkaveling. Deze laatste bestaat uit langwerpige stroken haaks op het Omgelegde Eelderdiep c.q. het Eelderdiep zelf.

Luchtfoto huidige situatie

Het plangebied ligt aan de noordzijde van de Bruilweering. Bruilweering, bestaande uit een zandpad en schelpenpad, is een historische laanstructuur met prominente beuken. Het vormt een verbinding tussen het Stadspark van Groningen en Peizermade. Aan de noordzijde van het plangebied ligt de hoofdwatertgang Woldsloot. De Woldsloot verzorgt de afvoer van water vanaf

Schelfhorst via de wijken Ter Borch naar het noorden. Samen vormen zij het oudste structurerende element in dit plangebied.

Ten zuiden van de Bruilweering ligt het woongebied Rietwijk Noord. Ten westen van het plangebied ligt het Eelderdiep en ten oosten ligt de volkstuinten-complex Bruilweering.

Het plangebied bestaat thans uit grasland en heeft een oppervlakte van circa 40.000 m².

Bruilweering

Huidige situatie plangebied

Eelderdiep

Zicht op plangebied in oostelijke richting

2.2

Nut en noodzaak

Voor een goede ruimtelijke ordening en daarmee een zorgvuldig gebruik van de ruimte is het belangrijk om af te wegen wat de nut en noodzaak is van de vestiging van een crematorium op deze plek. Marktonderzoekbureau Responsum heeft in opdracht van de initiatiefnemer een distributieplanologisch onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkelingsmogelijkheden voor een crematorium aan de zuidwestkant van de stad Groningen, het meest noordelijk deel van de gemeente Tynaarlo. Naar aanleiding van de berichtgeving over de mogelijke komst van een tweede crematorium in de gemeente Groningen, is het onderzoek bijgesteld opdat de effecten op het voorliggende plan inzichtelijk worden.

In het navolgende wordt ingegaan op de conclusie uit dit onderzoek. Het onderzoeksrapport is als bijlage aan dit plan toegevoegd.

Sinds de invoering van cremeren als wijze van lijkbezorging is het percentage uitgevoerde crematies geleidelijk gestegen. In absolute termen is het aantal begravingen in de afgelopen 50 jaar echter gelijk gebleven. In de periode 1980-2003 bleef het aantal begravingen landelijk stabiel op circa 70.000 begravingen per jaar. Vanaf 2002 is er een trendbreuk ontstaan waardoor het aantal begravingen opeens terugloopt. In 2013 bedroeg het aantal begravingen 55.000. Het aantal begravingen neemt in de komende decennia steeds verder af.

Het landelijke crematiepercentage (= het percentage crematies ten opzichte van het totaal aantal overledenen) bedroeg in 2013 61%. De landelijke prognose gaat in 2015 uit van een crematiepercentage van 65%. Vijf jaar geleden verwachtte Responsum nog een stabilisering van deze ontwikkeling op ongeveer twee derde van het aantal mensen dat jaarlijks overlijdt. In de afgelopen jaren zijn er steeds meer initiatieven ontwikkeld voor de bouw van crematoria. Door de toename van het crematiepercentage zijn gebieden die 10 jaar geleden nog niet in aanmerking kwamen voor de bouw van een crematorium toch interessant geworden. Gezien de alsmaar stijgende kosten voor begraven is de toename van het aantal crematies sneller gegaan dan vijf jaar geleden werd verwacht. Responsum houdt nu rekening met een doorgroei naar 75% bij ongewijzigd beleid. Alleen een structurele verlaging van de kosten voor begraven kan hier verandering in brengen.

De afgelopen jaren is de keuze voor cremeren meer en meer geaccepteerd. Het prijsaspect van een uitvaart gaat een steeds grotere rol spelen. Veel mensen kiezen ervoor in het eigen dorp, stad of regio begraven of gecremeerd te worden. Cremeren is daarbij al enige jaren de meest gekozen vorm voor een uitvaart. Dit kan in Nederland op ongeveer 74 locaties. Door de toename van het aantal crematies komt de zo gewenste persoonlijke dienstverlening in de beschikbare crematoria onder druk te staan. De oplossing ligt in het vergroten van het aantal crematoria ofwel het verdichten van het netwerk van crematoria.

Er is een toenemende behoefte aan een persoonlijk vormgegeven afscheid. De uitvaartmarkt speelt in op deze behoefte door steeds meer initiatieven te ontplooiën die een persoonlijk vormgegeven afscheid voor iedereen mogelijk maken. Nabestaanden willen deze dienstverlening in hun eigen omgeving of in de omgeving van de overledene vormgeven. Er is steeds meer behoefte aan goed verzorgde uitvaarten die meer tijd mogen kosten en waarbij meer aandacht is voor persoonlijke wensen, zoals de tijd voor en de invulling van de afscheidsceremonie, de catering en vormgeving en aankleding van de bijzettingsplek van de as. Bij deze laatste wordt meer en meer waarde gehecht aan een sfeervolle parkachtige omgeving waarin je in een rustige omgeving je dierbare kunt herdenken.

Mensen denken steeds bewuster na over het milieu, ook bij de uitvaart. De trend van de toenemende behoefte aan een natuurlijke herdenkingsplek doet zich ook voor bij crematoria. Bij crematoria is behoefte aan een natuurlijke setting en sfeer om de as bij te zetten.

Mensen willen graag een keuze kunnen maken uit het verstrooien van de as, een as-graf (waarbij er geen steen wordt geplaatst), het plaatsen van een urn boven de grond in een urnenmuur of in een urnengraf of onder de grond in een as-bus en afgedekt met een steen.

Door de parkachtige en natuurlijke omgeving kan de locatie Ter Borch de gewenste sfeer bieden en daarmee zorgen voor een kwalitatief hoogstaande voorziening. Daarmee wordt in een brede maatschappelijke behoefte voorzien.

LOCATIEKEUZE

Bij een vestiging van een crematorium gaat de voorkeur uit naar de realisatie van een crematorium op een nog in gebruik zijnde begraafplaats met voldoende mogelijkheid tot uitbreiding. Een al aanwezig uitvaartcentrum met omliggende ruimte is in verband met een gezamenlijk gebruik van de belangrijkste ruimten een pre. De uitbreiding van het uitvaartcentrum met onder andere een ovenruimte, technische ruimtes, algemene nis en adviesruimte maakt het uitvaartcentrum tot een crematorium.

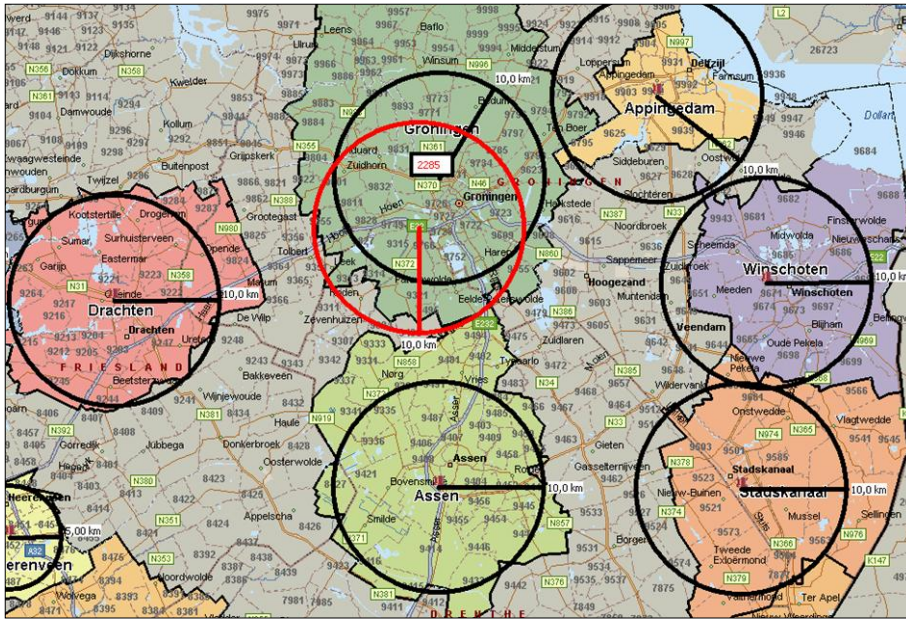
Omdat er geen begraafplaats of uitvaartcentrum als mogelijke vestigingsplaats aanwezig is aan de zuidwestkant van de stad Groningen/het meest noordelijk deel van de gemeente Tynaarlo, is onderzocht waar de beste mogelijkheid is voor een te realiseren crematorium, al dan niet gecombineerd met een uitvaartcentrum. Hierbij is gekeken naar nabijheid van woonkernen, aan- en afvoerroutes, toegankelijkheid en omliggende bebouwing. De eventuele aanwezige uitvaartcentra hebben een invloed op de locatiekeuze.

In de gemeente Tynaarlo voldoet de locatie van de Bungalowbuurt aan de gewenste mogelijkheden. Het onderzoek heeft zich dan ook verder toegespitst op ontwikkeling van een crematorium op deze locatie.

VERZORGINGSGEBIED

Binnen een afstand van 35 km van de locatie Ter Borch ligt een aantal crematoria (zie navolgende afbeelding). Het plangebied ligt centraal tussen deze crematoria in.

Het primaire verzorgingsgebied van een crematorium wordt bepaald door een cirkel met een straal van 10 km rondom de locatie.

De omliggende crematoria met daarachter de gemiddelde crematieaantallen zijn in willekeurige volgorde:

- Groningen 1.750 crematies per jaar
- Assen 1.300 crematies per jaar
- Drachten 700 crematies per jaar

Het gebied rondom het nieuw te bouwen crematorium heeft een duidelijke overlap met het crematorium in Groningen. De realisatie van een crematorium in Tynaarlo zal dan ook een grote impact hebben op het crematorium in Groningen. Vorenstaande kaart laat zien dat er geen overlap is tussen de primaire verzorgingsgebieden van de omliggende crematoria. Een nieuw crematorium in de gemeente Tynaarlo, op de zuidwestgrens van de gemeente Groningen, zal dan ook voornamelijk concurreren met het crematorium in Groningen-Noord.

Door Responsum is op basis van bereikbaarheid met geschatte rijtijden een verdeling gemaakt van de afzonderlijke postcodes. Door een koppeling met het Geodan-databestand is het sterftecijfer in het verzorgingsgebied vastgesteld. Aan de hand van een gemiddeld crematiepercentage van 61% is een schatting gemaakt van het aantal te verwachten crematies in het eerste volledige boekjaar.

Uit het marktonderzoek komt naar voren dat de regio Noord-Drenthe/Groningen een sterk toenemende behoefte heeft aan een crematorium en dat de meest aangewezen locatie voor dit crematorium een locatie is op de grens van de gemeente Tynaarlo en de gemeente Groningen.

De mogelijke komst van een tweede crematorium in de gemeente Groningen heeft een zichtbaar effect op voorliggend initiatief, in die zin dat een deel van de toekomstige crematies zal plaatsvinden in het tweede crematorium in Groningen en niet in Ter Borch. De aantallen zijn echter niet zodanig groot dat dit onderhavige ontwikkeling in de weg zullen staan. Met andere woorden: het

verzorgingsgebied is voldoende groot om het effect van het tweede crematorium te kunnen opvangen.

Aan de gemeente Tynaarlo wordt geadviseerd een crematorium te laten ontwikkelen binnen de eigen gemeentegrenzen om de toenemende vraag van de eigen inwoners te kunnen invullen.

2.3

Toekomstige situatie

2.3.1

Programma

Het programma bestaat uit een crematorium met een gebouwd oppervlak van circa 2.500 m² bruto vloeroppervlak, een parkeervoorziening voor 80 tot 100 auto's, diverse strooivelden met een totale oppervlakte van 1 ha en tuinen/park. De hiervoor benodigde totale kaveloppervlakte bedraagt 2 tot 2,5 ha. Voor deze locatie is gekozen voor een kaveloppervlakte van 4 ha. Het geheel krijgt een hoogwaardige en voor de omgeving respectvolle architectuur. De kaveloppervlakte van 4 ha biedt ruimte voor een parkachtige en landschappelijke inrichting. Ook het gebruik van duurzame energievoorziening is een belangrijk uitgangspunt. Het crematorium maakt maximaal vijf crematies per dag mogelijk (uitzonderingen daargelaten).

Het crematorium bestaat uit twee ontvangstruimten, twee aula's (groot en klein) en twee condoleanceruimten. De rookafvoer van de oven is voorzien van een filterinstallatie en wordt in zijn geheel inpandig gebouwd. Mogelijk worden de crematies te zijner tijd over twee ovens verdeeld als dat qua bedrijfsvoering efficiënter is. Het gebouw wordt als één volume vormgegeven, met een oppervlak van circa 2.500 m² bruto vloeroppervlak.

Door slechts één hoofdvolume te creëren, ontstaat een evenwichtige en zorgvuldige bouwmassa en indeling van het terrein. De hoofdmassa kent een basishoogte van één bouwlaag met een maximale bouwhoogte van circa 5 m. De volumes van de beide aula's zullen hoger zijn (tot circa 8 m). Daarmee wordt de centrale en bijzondere positie die de aula's binnen het crematorium zullen innemen, benadrukt. Bovendien levert de grotere bouwhoogte een markante binnenruimte op, waardoor de beleving van deze ruimten waardig is aan de functie die zij vervullen.

De afmetingen van het perceel (4 ha) scheppen de mogelijkheid meer voorzieningen/functies aan het crematorium toe te voegen. De initiatiefnemer onderzoekt de mogelijkheden en haalbaarheid van:

- aanleg semiopenbaar park;
- beeldentuin;
- mogelijk uitbereiding van het strooiveld met verschillende thematische strooivelden voor de diverse levens- en geloofsovertuigingen;

- expositiepaviljoen;
- columbarium.

2.3.2

Beeldkwaliteit

De woonwijk Ter Borch is te omschrijven als sub-urbaan met een sterk landschappelijk karakter. Het plan is geïnspireerd op de oorspronkelijke polderver-kaveling van de Eeldermeden. Deze kavelstructuur is getransformeerd op basis van landschappelijke kenmerken of kansen. Zo is het noordelijk gedeelte (de Rietwijk) getransformeerd naar eilanden in het riet, dit is mede ingegeven doordat hier een veenachtige ondergrond aanwezig is. Het middengedeelte (de Tuinwijk) kent een hoger gelegen keileem ondergrond. Dit gegeven is vertaald naar brede woonstraten met een vooroorlogse sfeer en allure. In het zuidelijke gedeelte is de waterwijk ontstaan met eilanden in het water. Hier is de kans aangegrepen voor het leggen van een waterverbinding naar het Paterswoldse Meer een belangrijke aanleiding voor geweest.

Ter Borch en haar plandelen

Noordelijk van de Rietwijk ligt de Bruilwering, de oude verbinding richting het stadspark met in het verlengde hiervan de bosachtige omgeving met haar volkstuinten. Deze ruimtelijke context is aanvankelijk gebruikt om hier de zogenaamde Bungalowbuurt te creëren. Een ruimtelijke intermediair tussen de woonwijk en het noordelijk geprojecteerde bedrijventerrein.

Het bedrijventerrein zoekt enerzijds aansluiting bij de A7 en haar goede bereikbaarheid. Anderzijds wordt nadrukkelijk gezocht naar een kwaliteit die aansluit bij de allure van de woonwijk Ter Borch. Dit laatste zal vooral in de architectuur en de openbare ruimte tot uiting komen. Alle plangedeelten van Ter Borch inclusief de Bruilwering, het bedrijventerrein en zelfs het nieuw aan te leggen hotel zijn ontsloten via de Borchsingel, een lommerrijke laan.

Inmiddels is duidelijk dat de Bungalowbuurt geen reële afnamepotentie kent waardoor een heroverweging heeft plaatsgevonden. Geredeneerd vanuit de intermediaire gedachte is de bestemming Crematorium in een parkachtige

setting op dit gebied geprojecteerd. Het park kan op zijn beurt aansluiten op de Bruilwering en het volkstuintencomplex.

In conceptuele zin is afgesproken dat het nieuwe complex zich als een landgoed c.a. buitenplaats moet manifesteren waardoor het gebouw en haar park onderdeel wordt van de reeks van Ter Borch-ontwikkelingen. Door te kiezen voor een heldere stedenbouwkundig en landschappelijk concept, kan een goede structuur in het gebied ontstaan. In het navolgende zijn de toetsingscriteria voor welstand opgenomen.

WELSTANDSCRITERIA

Het welstandniveau is uitzonderlijk (hoog).

Ligging

- Passend in het beschreven ordeningsprincipe.
- Het hoofdgebouw in het centrum van de compositie van het parklandschap.
- Bijgebouwen zijn duidelijk ondergeschikt gepositioneerd.
- Het parkeren is aan het oog onttrokken.

Massa

- De bouwmasa uit rechthoekige basisvormen en heeft enkele hogere elementen (accenten) om de beoogde allure kracht bij te zetten.
- De massa kan paviljoenachtig worden uitgewerkt.

Gevelopbouw

- Het betreft een sterk driedimensionale architectuur waarbij een samenhangende vormgeving is gekozen voor het gehele bouwvolume.
- De architectuur kent een sterke verankering aan het maaiveld.
- De nadruk ligt op een horizontale uitwerking. Incidenteel zijn verticale elementen toegestaan.

Materiaal en kleurstelling

Gezien de autonome situering en het beoogde beeld is het kleur- en materiaalgebruik volgend aan het gekozen architectuurconcept, mits zorgvuldig gedetailleerd.

Omgeving

Het parklandschap is nadrukkelijk onderdeel van de ontwerpopgave. In navolging van de Franse en Engelse traditie ontstaat een park met een zorgvuldige samenstelling van routes, hoogteverschillen en bosaanplanten, singels met mooie sferen en zichtrelaties en ruimtelijke belevingen (scenografie). Water speelt een belangrijke rol in het landschapsonwerp. Het landschapspark is eigentijds en met nadruk niet historiserend.

Ten behoeve van het plan wordt een landschapsplan opgesteld door Buro Hollema. Het terrein zal een heldere tweedeling krijgen: een representatief en functioneel ingedeeld terrein op het westelijke deel en een tuin/parkachtig

deel op het oostelijke deel van het perceel. Hier bevindt zich ook het strooiveld.

2.3.3

Verkeer en parkeren

De ontsluiting van het plangebied vindt plaats via de A7, afslag Transferium, Hoogkerk/Peizermade. De wijkontsluitingsweg Borchsingel wordt, conform het Masterplan Ter Borch en het bestemmingsplan Ter Borch, aangesloten op de rotonde bij het transferium. De Borchsingel wordt in 2016 aangelegd. Rouwverkeer wordt door de uitvaartondernemers via de A7 naar het crematorium geleid om overlast voor de woonwijk Ter Borch te voorkomen.

VERKEERSONTSLUITING

Het aantal benodigde parkeerplaatsen wordt bepaald door de aard en de omvang van de activiteit waarin het plan voorziet. Om de parkeerbehoefte te bepalen, is gebruikgemaakt van de kengetallen van het CROW (CROW-publicatie 317 Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie). Voor crematoria heeft het CROW specifieke parkeerkencijfers. Er wordt per (deels) gelijktijdige dienst een parkeernorm gehanteerd van minimaal 25,1 parkeerplaatsen en maximaal 35,1 parkeerplaatsen. In onderhavig plan is geen sprake van dubbele diensten.

PARKEREN

De parkeergelegenheid is nabij de inrit geprojecteerd. Deze parkeergelegenheid heeft een capaciteit van 80 tot 100 parkeerplaatsen.

Met de voorgestelde parkeerplaatsen wordt ruim voldaan aan de parkeernormen van het CROW. De aanzienlijke grotere omvang van parkeerruimte heeft te maken met het ontbreken van voldoende aanvullende parkeerruimte in het omringende openbaar gebied. Het is ongewenst dat ten tijde van piekmomenten wordt geparkeerd langs de Borchsingel.

2.3.4

Duurzaamheid

Om de duurzame ambitie van Re-Spectrum aantoonbaar te maken, zal het ontwerp van het crematorium volgens het BREEAM-NL classificatie (4 sterren/Excellent) worden ontworpen en gerealiseerd.

Duurzaamheid draait niet alleen om energie besparen. Net zo min als het draait om gezondheid. BREEAM-NL beoordeelt gebouwen op negen verschillende duurzaamheidscategorieën. Het is daarmee een integraal en breed duurzaamheidskeurmerk welke internationaal wordt erkend. Door bijvoorbeeld gebruik te maken van duurzame materialen, het energieverbruik te minimaliseren en te zorgen voor duurzaam medegebruik van planten en dieren op de lange termijn, zal Re-Spectrum met dit crematorium het BREEAM-NL-label verkrijgen.

3.1

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de Mobiliteits-Aanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving. Tevens vervangt het de ruimtelijke doelen en uitspraken in de volgende documenten: PKB Tweede structuurschema Militaire terreinen, de agenda Landschap, de agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta.

In de SVIR schetst het kabinet hoe Nederland er in 2040 uit moet zien: concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Het ruimtelijke beleid en mobiliteitsbeleid wordt meer aan provincies en gemeenten overgelaten. Hieronder valt bijvoorbeeld het landschapsbeleid. De Rijksoverheid richt zich op nationale belangen, zoals een goed vestigingsklimaat, een degelijk wegennet en waterveiligheid. Tot 2028 heeft het kabinet in de SVIR drie Rijksdoelen geformuleerd:

- de concurrentiekracht vergroten door de ruimtelijk-economische structuur van Nederland te versterken. Dit betekent bijvoorbeeld een aantrekkelijk (internationaal) vestigingsklimaat;
- de bereikbaarheid verbeteren;
- zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

De provincies en gemeenten krijgen in het nieuwe ruimtelijke beleid en mobiliteitsbeleid meer bevoegdheden. Bijvoorbeeld op het gebied van landschappen, verstedelijking en het behoud van groene ruimte. Provincies en gemeenten zijn volgens het kabinet beter op de hoogte van de situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties. Daardoor kunnen zij beter afwegen wat er in een gebied moet gebeuren. Het opstellen van dit bestemmingsplan past in die lijn.

Barro

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) worden regels opgenomen om het beleid uit de structuurvisie te verwezenlijken. Voor onderhavig project zijn de navolgende beleidsregels relevant.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR is de Ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. De ladder is per 1 oktober 2012 ook als procesvereiste opgenomen in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Dat betekent dat overheden nieuwe stedelijke ontwikkelingen moeten motiveren met oog voor (1) de onderliggende vraag in de regio, (2) de beschikbare ruimte binnen het bestaande stedelijke gebied en (3) een multimodale ontsluiting. De Ladder voor duurzame verstedelijking draagt bij aan een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden, ondersteunt gemeenten en provincies in de vraaggerichte programmering van hun grondgebied en helpt bij het maken van een zorgvuldige afweging van belangen bij ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

In het bestemmingsplan is ervan uitgegaan dat een dergelijke 'stedelijke ontwikkeling' zoals bedoeld in het Bro zich hier niet voordoet. Een stedelijke ontwikkeling wordt gedefinieerd als een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Overige stedelijke voorzieningen worden gedefinieerd als accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure. Op basis van deze definities uit de wet is niet met zekerheid te stellen of de realisatie van een crematorium moet worden beschouwd als een nieuwe stedelijke ontwikkeling.

Inmiddels is er echter wel jurisprudentie dat meer houvast biedt om een afweging te maken. De Raad van State heeft uitspraak gedaan over de realisatie van een crematorium in Alkmaar. Hier was sprake van volledige functiewijziging van tuincentrum (bestemming Detailhandel) naar crematorium, waarbij nieuwbouw met een oppervlakte van 2.000 m² wordt gerealiseerd. Volgens de Raad van State is sprake van een nieuwe stedelijke ontwikkeling, omdat met het project een volledige functiewijziging mogelijk wordt gemaakt die niet past binnen de bestaande bebouwing. Hoewel de Raad van State hier vooral kijkt naar nieuwbouw en functiewijziging, wordt niet gezegd dat een crematorium niet aan de ladder hoeft te worden getoetst.

Daarnaast zijn er diverse andere uitspraken van de Raad van State waaruit blijkt dat als het gaat om planologische functiewijziging én het toevoegen van bebouwing van zekere omvang, in principe altijd sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Wat bebouwing van zekere omvang is (dus een ondergrens), is niet gedefinieerd.

Gezien het feit dat in onderhavige situatie sprake is van planologische functiewijziging en het toevoegen van bebouwing, heeft het gemeentebestuur evenwel aanleiding gezien om de zogenaamde Ladder voor duurzame verstedelijking toe te passen.

Trede 1: regionale behoefte

Bij de bepaling van de marktvraag en daarvan afgeleid de actuele, regionale behoefte is het noodzakelijk om nader in te zoomen op de afbakening van die marktregio. Het gaat bij de Ladder voor duurzame verstedelijking om het zoveel mogelijk voorkomen van over- en ondercapaciteit.

In paragraaf 2.2 is aangetoond dat er in de regio Noord-Drenthe/Groningen een sterk toenemende behoefte is aan een crematorium en dat de meest aangewezen locatie voor dit crematorium een locatie is op de grens van de gemeente Tynaarlo en de gemeente Groningen.

Dit volgt ten eerste uit een ruimtelijke studie van de verzorgingsgebieden van de bestaande crematoria in vergelijking met de ligging van het nieuwe crematorium. Ten tweede blijkt ook uit recente marktcijfers en -prognoses dat er vraag is naar een crematorium op de gekozen locatie. Hiervoor is in beeld gebracht wat de potentiële vraag naar crematies is binnen het primaire verzorgingsgebied, onder meer ervan uitgaand dat de keuze voor een crematorium vooral wordt gebaseerd op de nabijheid ervan. Uit de gepresenteerde cijfers blijkt dat er een geprognoseerde vraag is die ruim voldoende is.

Behalve het kwantitatieve aspect spelen ook kwalitatieve aspecten een rol bij het bepalen van de regionale behoefte. Veel mensen kiezen ervoor in het eigen dorp of regio te worden begraven of gecremeerd. Een crematorium vereist, gezien de aard van de functie, een locatie met bijzondere kwaliteiten, zoals enerzijds een aantrekkelijke landschappelijke ligging en anderzijds een rustige en rustieke omgeving. Aan beide voorwaarden kan in Ter Borch uitstekend worden voldaan.

Door de toename van het aantal crematies komt de zo gewenste persoonlijke dienstverlening in de beschikbare crematoria onder druk te staan. In de uitvaartmarkt ontstaan steeds meer initiatieven die een persoonlijk vormgegeven afscheid voor iedereen mogelijk maken. Nabestaanden willen deze dienstverlening in hun eigen omgeving of in de omgeving van de overledene vormgeven. Voorliggend plan speelt hier op in.

Trede 2: opvang regionale behoefte binnen bestaand stedelijk gebied

In trede 2 dient beantwoord te worden of de beoogde ontwikkeling kan plaatsvinden binnen het bestaand stedelijk gebied. In artikel 1.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is bestaand stedelijk gebied gedefinieerd als “bestaand stedenbouwkundig samenstel van bebouwing ten behoeve van wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel of horeca, alsmede de daarbij behorende openbare of sociaal culturele voorzieningen, stedelijk groen en infrastructuur”.

Het plangebied maakt deel uit van de wijk Ter Borch en heeft een woonbestemming. De omgeving bestaat voornamelijk uit woningbouw, volkstuinen, infrastructuur en toekomstig bedrijventerrein. Er is aldus sprake van opvang van de regionale behoefte in bestaand stedelijk gebied. In de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe behoort het plangebied ook tot het bestaand stedelijk gebied.

Trede 3: Aanbod multimodale locatie buiten bestaand stedelijk gebied

Aan deze derde trede hoeft niet te worden getoetst, gelet op de locatie van het project binnen het stedelijk gebied. Overigens bevindt het te realiseren

crematorium zich in de directe nabijheid van een transferium en de A7 en is daarmee multimodaal ontsloten.

3.2

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Drenthe

De provincie Drenthe heeft op 2 juni 2010 het nieuwe omgevingsplan vastgesteld: de Omgevingsvisie Drenthe. De Omgevingsvisie is het strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De Omgevingsvisie 2010 is op een aantal inhoudelijke thema's geactualiseerd. Deze wijzigingen zijn opgenomen in het document Actualisatie Omgevingsvisie Drenthe 2014. De geactualiseerde visie is op 20 augustus 2014 in werking getreden.

KERNKWALITEITEN

De missie voor de Omgevingsvisie Drenthe luidt: "Het ontwikkelen van een bruisend Drenthe, passend bij de kernkwaliteiten die de provincie rijk is".

Deze ambitie vormt het hart van het provinciaal beleid. De provincie wil 'ontwikkelen met ruimtelijke kwaliteit', mede vanuit de wetenschap dat landschapskwaliteit een belangrijke vestigingsfactor is. De provincie benoemt in haar beleid zes verschillende kernkwaliteiten die de ruimtelijke kwaliteit inhoud geven. Het gaat om landschap, cultuurhistorie, aardkundige waarden, archeologie, rust en natuur. Zorgvuldig ruimtegebruik en milieu en leefomgevingskwaliteit vormen de andere aspecten van ruimtelijke kwaliteit.

Omdat niet alle kernkwaliteiten goed zijn te duiden in het fysiek-ruimtelijk domein, zijn deze vertaald naar indicatoren. Rust is vertaald naar stilte en duisternis. Ruimte staat voor de openheid van het landschap. De graadmeter voor natuur is de biodiversiteit. Landschap is vertaald naar diversiteit en gaafheid van landschapstypen. Oorspronkelijkheid is concreet gemaakt in de kernkwaliteiten cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden. Veiligheid staat voor sociale, externe en verkeersveiligheid.

De kernkwaliteiten noaberschap, menselijke maat en kleinschaligheid zijn lastig ruimtelijk te duiden, maar zijn meegenomen in de begrippen 'leefbaarheid' en 'passend bij Drenthe'. Onder natuur wordt verstaan de biodiversiteit in de provincie. Biodiversiteit is echter veelomvattend. De provinciale inzet op het behouden en het versterken van de biodiversiteit richt zich primair op het soortenbeleid en op het realiseren van de Ecologisch Hoofdstructuur (EHS). Deze EHS vormt de ruggengraat van de biodiversiteit.

LANDSCHAP

De kwaliteit en de diversiteit van het Drentse landschap dragen sterk bij aan een aantrekkelijk milieu om in te wonen, te werken en te recreëren. De identiteit van het Drentse landschap wordt bepaald door de ontstaansgeschiedenis en de diversiteit aan landschapstypen. De provincie richt zich op het in stand

houden en versterken van het landschap als economisch, ecologisch en cultureel kapitaal.

De provinciale ambitie is een Drents landschap waarin de verscheidenheid in landschapstypen en -onderdelen zich blijvend manifesteert. Landschapstypen met de bijbehorende landschapskenmerken wil men in samenhang behouden en versterken. Daarmee wordt gestreefd naar een Drents landschap waarin het grondgebruik, het type natuur en het landschapsbeeld passen bij de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap. Vanuit dat perspectief wil de provincie keuzes voor nieuwe ontwikkelingen in het landschap blijvend mogelijk maken.

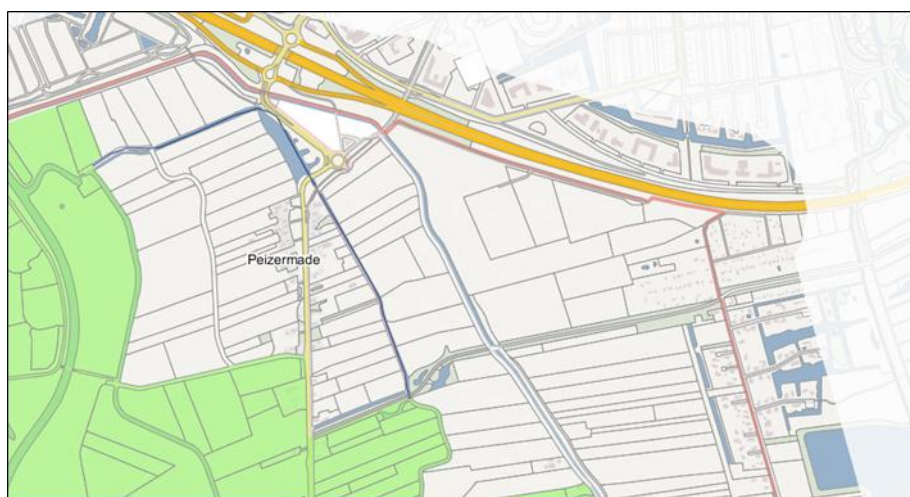
Het plangebied maakt deel uit van het wegdorpenlandschap van de laagveenontginningen. Van provinciaal belang is:

- het open weidegebied en de smalle verkaveling met het fijnmazige slotenpatroon.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangende structuur van gebieden met een speciale natuurkwaliteit. De Ecologische Hoofdstructuur vormt de ruggengraat van het Drentse natuurnetwerk en waarborgt biodiversiteit en duurzame natuur. De op perceelsniveau begrensde EHS vormt het kader voor regelgeving en subsidies. De provincie is direct verantwoordelijk voor de kwaliteit en kwantiteit van de natuur binnen de EHS. Gemeenten en waterschappen zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor natuur buiten de EHS. In een te ontwikkelen Natuurvisie wordt uitgewerkt welke rol de provincie heeft in natuurwaarden buiten de begrensde EHS.

NATUUR

De EHS ligt nabij het plangebied, zoals op navolgende afbeelding zichtbaar is.

Detail van EHS-kaart 2013; de EHS is aangegeven in groen (bron: provincie Drenthe, vastgesteld door Provinciale Staten op 6 juni 2013)

Het provinciale beleid ten aanzien van cultuurhistorie is beschreven in het Cultuurhistorisch Kompas. Twee doelstellingen staan hierin centraal. Ten eer-

CULTUURHISTORIE

ste wil de provincie de cultuurhistorie herkenbaar houden. Ten tweede wil de provincie de ruimtelijke identiteit versterken.

De provincie doet dat door ruimtelijke ontwikkelingen te sturen vanuit samenhangende cultuurhistorische kwaliteiten, met respect en durf. Daarin is ruimte voor inspiratie en eigen afwegingen van de partners. Het veiligstellen van cultuurhistorische waarden en tegelijkertijd het bieden van ruimte voor ontwikkelingen vraagt om een heldere wijze van sturing. Onderscheid wordt gemaakt tussen drie sturingsniveaus: respecteren, voorwaarden stellen en eisen stellen.

Voor het plangebied geldt het sturingsniveau “eisen stellen”. De provincie stuurt de ontwikkelingen in de (vanuit de cultuurhistorie gezien) gewenste richting.

Voor het gebied “de Kop van Drenthe”, waar het plangebied deel van uitmaakt, is de ambitie als volgt vastgelegd:

- Het in stand houden van de karakteristiek van het esdorpenlandschap. Deze karakteristiek uit zich in een zichtbare ruimtelijke samenhang tussen esdorp, es, beekdal en veld, met bijbehorend microreliëf en beplantingselementen als houtwallen, esrandbosjes en middeleeuwse gebruiksbossen. Bovendien kent het esdorpenlandschap een grote tijdsdiepte, wat blijkt uit zichtbare en onzichtbare (pre)historische bewoningssporen als nederzettingen, grafmonumenten en celtic fields. Dit wordt in het bijzonder op het Noordscheveld weerspiegeld.
- Het vasthouden en zorgvuldig doorzetten van de ruimtelijke opzet van de esdorpen. Deze opzet wordt getypeerd door een vrije ordening van bebouwing en boerderijen, afwisseling tussen bebouwde plekken en open ruimtes (in het bijzonder de brinken) en doorzichten naar het omliggende buitengebied.
- Het behouden van de openheid van de brede beekdalen als contrast met hun scherpe begrenzingen, in de vorm van houtwallen en bossen.
- Het veiligstellen van de karakteristiek van de randveenontginningen, door het behouden van licht slingerende wegdorpen en het verder versterken van de houtwalpatronen en de opstreckende verkaveling in het buitengebied.
- Het blijvend zichtbaar onderscheiden van de reeks van landgoederen rond Eelde en Paterswolde. Deze reeks wordt gekenmerkt door een karakteristieke tuin- en parkaanleg, ingebed in landschappelijke structuren, met een variatie in maat en schaal en een doorlopende afwisseling van open en besloten ruimtes.

ARCHEOLOGIE

De bekende en de te verwachten archeologische waarden zijn in de Omgevingsvisie aangegeven. Het plangebied behoort hier niet toe.

AARDKUNDIGE WAARDEN

Aardkundige waarden zijn natuurlijke variaties in het aardoppervlak van geomorfologische, geologische, bodemkundige verschijnselen en/of processen die onder andere onder invloed van wind en water gebeuren. Onder aardkundige

waarden vallen bijvoorbeeld veentjes, pingoruïnes, stuwwallen, zandkoppen en (micro en macro)reliëf.

Aardkundige waarden die bijdragen aan het specifieke Drentse karakter, wil de provincie behouden en waar mogelijk herstellen zonder daarbij het normale landbouwkundig gebruik te belemmeren. Voor de aardkundige waarden worden drie beschermingsniveaus onderscheiden die verschillen in de mate van inzet van de provincie. De hoge en het gemiddelde beschermingsniveau zijn van provinciaal belang.

Het plangebied maakt deel uit van het generieke beschermingsniveau. Hiervoor geldt het beleid respecteren. De provincie wil ter plaatse de lokale aardkundige kenmerken voor de toekomst bewaren. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in deze gebieden nagaan welke kenmerkende aardkundige waarden aanwezig zijn en dat zij hieraan bescherming geven via het gemeentelijk bestemmingsplan en plannen en initiatieven daarop beoordelen.

De provinciale stilte- en duisternisgebieden zijn in de Omgevingsvisie aangegeven. Het plangebied behoort hier niet toe.

RUST

Naast de zes kernkwaliteiten heeft de provincie de kernwaarde ‘bedrijvigheid’ geïntroduceerd. Bedrijvigheid in Drenthe is van grote maatschappelijke en economische betekenis vanwege de werkgelegenheid en de vitaliteit van het platteland en de steden. De provincie acht bedrijvigheid van provinciaal belang en heeft dit daarom tot een kernwaarde benoemd. Kernkwaliteiten en kernwaarden wegen als uitgangspunt even zwaar.

KERNWAARDE BEDRIJVIG-
HEID

Het behouden en ontwikkelen van de kernkwaliteiten is belangrijk voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving in Drenthe. Even belangrijk is een gezond economisch klimaat met voldoende bedrijvigheid en werkgelegenheid en een gezond sociaal klimaat met voldoende variatie in het aanbod van woonmilieus en voorzieningen met een hoge leefbaarheid.

De provincie wil met haar beleid voorwaarden creëren voor het ontwikkelen van een robuuste sociaaleconomische structuur van Drenthe. Daarbij wordt rekening gehouden met de economische en demografische ontwikkeling. De voor het plangebied relevante beleidsthema's komen hierna kort aan de orde.

Bevolkingsontwikkeling

In de stedelijke gebieden zal de bevolking in de periode tot 2032 doorgroeien. De steden moeten een adequate strategie hebben om zorgvuldig met de ruimtevraag om te gaan, variatie in woonmilieus te bieden, bereikbaarheid duurzaam te organiseren en het voorzieningenniveau op peil te houden.

Economische ontwikkeling

Doordat de noordelijke economie relatief ijl is, is het van belang om economische ontwikkelingen te concentreren. De provincie wil dit doen binnen de stedelijke netwerken Groningen-Assen en Zuid-Drenthe. Dit vraagt om een adequate strategie voor netwerkvorming van de steden, (inter)nationale en

(inter)regionale bereikbaarheid, zorgvuldig ruimtegebruik, een aantrekkelijk aanbod in woon- en werkmilieus en voorzieningen.

OMGEVINGSVERORDENING

De provincie heeft de Omgevingsvisie (deels) doorvertaald naar een verordening voor zover het planologisch relevante aspecten betreft. De Omgevingsverordening is op 9 maart 2012 door Provinciale Staten vastgesteld. Omdat de Omgevingsvisie in 2014 is geactualiseerd, is het ook noodzakelijk de Provinciale Omgevingsverordening te actualiseren.

In de omgevingsverordening is bepaald dat indien bij een ruimtelijk plan kernkwaliteiten betrokken zijn:

- in het ruimtelijk plan uiteen wordt gezet dat met het desbetreffende plan wordt bijgedragen aan behoud en ontwikkeling van de bij het plan betrokken kernkwaliteiten conform het provinciaal beleid en de sturingsniveaus zoals die zijn verwoord in de Omgevingsvisie;
- het desbetreffende ruimtelijk plan geen nieuwe activiteiten mogelijk maakt, dan wel wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maakt die deze kernkwaliteiten significant aantasten.

Zoals hiervoor staat beschreven, worden de kernkwaliteiten niet aangetast vanwege voorgenomen realisatie van een crematorium.

In de Omgevingsverordening is het plangebied aangeduid als 'bestaand stedelijk gebied'.

Artikel 3.15 van de Omgevingsverordening geeft aan dat een ruimtelijk plan slechts in ruimte vragende ontwikkelingen voorziet op het gebied van woon-, werklocaties en infrastructuur indien uit het desbetreffende ruimtelijk plan blijkt dat dit op basis van de Ladder voor duurzame verstedelijking is gerechtvaardigd. In paragraaf 3.1 is de verantwoording van de Ladder voor duurzame verstedelijking opgenomen.

Regiovisie Groningen-Assen 2030

De Regiovisie Groningen-Assen 2030 (juni 1999) geeft de langetermijnvisie op de ruimtelijke en economische ontwikkeling van de regio Groningen-Assen weer. Deze regio vervult een motorfunctie binnen het noorden op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs, woningbouw, voorzieningen, vervoersverbindingen en cultuur. In 2013 heeft de stuurgroep van de Regio Groningen - Assen de Actualisatie Regiovisie "Veranderende context, blijvend perspectief" vastgesteld. In deze geactualiseerde regiovisie zijn drie speerpunten vastgelegd, die de samenwerking in de regio nieuwe inhoud geven en het profiel van de regio versterken:

1. het economisch kerngebied verder ontwikkelen;
2. de interne samenhang tussen steden en regio versterken;
3. de kwaliteit van stad en land behouden en versterken.

De Regiovisie Groningen-Assen 2030 is geen ruimtelijke plan in de zin van de Wet ruimtelijke ordening, maar een samenwerkingsprogramma van regionale overheden om te komen tot regionale ontwikkeling met behoud van aanwezige kwaliteiten. Het geeft een toekomstvisie in hoofdlijnen met een globaal programma en bevat een groot aantal opgaven die moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd. De visie krijgt zijn neerslag in plannen van de provincie, gemeenten en waterschappen.

De Regiovisie vormt de basis voor de uitwerking van opgaven en projecten door de provincies en de gemeenten. Bij projecten waarbij een nadrukkelijke regionale regie nodig is om tot ontwikkeling te komen, zal de Regio de projectorganisatie verzorgen en financiële middelen beschikbaar stellen uit gezamenlijk te creëren fondsen.

In de regiovisie is aangegeven dat de nieuwe woonwijken geen afbreuk mogen doen aan grootschalige landschapselementen en ecologische structuren. In de regiovisie zijn ontwerpaanwijzingen opgenomen hoe de landschappelijke inpassing kan worden vormgegeven. De woonwijk Ter Borch is ook opgenomen in deze visie. Het ontwerp van deze woonwijk is erop gericht veel water en groen te realiseren binnen het plangebied. Er zijn ruime groen-/natuurstroken (ecologische zones) aangelegd binnen het plangebied Ter Borch. Tussen de Borchsingel en het dorp Peizermade is enkele jaren geleden de zogenaamde groen/blauwe buffer gerealiseerd.

3.3

Gemeentelijke beleid

Masterplan Ter Borch

In het Masterplan (2002) is de ruimtelijke en programmatische hoofdstructuur van Ter Borch vastgelegd. In het verlengde daarvan zijn ontwerpprincipes gegeven voor de landschappelijke verankering, de openbare ruimte, de stedenbouwkundige verkavelingen en de architectuur. De hoofdstructuur en de inrichtingsprincipes definiëren samen de randvoorwaarden voor de toen nog opstellen uitwerkingsplannen. Het Masterplan biedt voldoende speelruimte aan ontwerpers en andere betrokkenen om op hun eigen wijze bij te dragen aan de kwaliteit van Ter Borch. Doel van het Masterplan is om op alle schaalniveaus van Ter Borch, van de particuliere woning tot de stedenbouwkundige hoofdstructuur, betekenisvolle verschillen aan te brengen. Ongecoördineerde verschillen leiden niet tot verrijking, maar tot vergrijzing van het gebied. Het is van belang dat de vele (bouw)initiatieven een zekere collectiviteit uitstralen. Dat vraagt om een heldere regie, waarbij het Masterplan als script fungeert.

Sinds 2002 zijn de marktomstandigheden en woonwensen veranderd. Daarom wordt thans in enkele gevallen afgeweken van het originele Masterplan. Zo ook ten behoeve van voorliggende initiatief.

Gemeentelijk Structuurplan 2006

In 2006 heeft de gemeente het Structuurplan gemeente Tynaarlo opgesteld. Het Structuurplan is kaderstellend en initiërend voor het ruimtelijk beleid. Tevens dient het als communicatiemiddel richting de bevolking inzake toekomstige veranderingen en koersbepaling.

Binnen de beleidsterreinen wonen, archeologie, cultuurhistorie en economie zijn inmiddels afzonderlijke visies opgesteld. Wat nog relevant is voor het plangebied komt in het navolgende aan bod.

De gemeente vormt een 'Groene Long' binnen de overwegend stedelijke regio Groningen-Assen. Het samenhangend stelsel van groene ruimten en veelzijdige, waardevolle landschappen vormt het basiskapitaal van de gemeente. Het zorgt voor een aangenaam en hoogwaardig woon- en verblijfsklimaat, in de schaduw van steden. De gemeente profiteert van de voorzieningen in de steden, maar levert tegelijkertijd een belangrijk aandeel in de woon-, leef- en verblijfskwaliteit van de regio. De werkgelegenheidspositie van de eigen bedrijvigheid is sterk. De ligging aan een hoogwaardig wegennet betekent dat veel economische activiteiten op de regio zijn gericht en dat veel mensen elders wonen en in Tynaarlo werken en omgekeerd.

De toekomstige ontwikkeling van de gemeente wil de gemeente zo vormgeven dat de Groene Long wordt versterkt. Daarom richt de gemeente zich op een gematigd groeiprogramma, waarbij de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten uitdrukkelijk als drager van ruimtelijke ontwikkelingen worden ingezet. Wat de 'rode functies' betreft, wil de gemeente vooral ruimte bieden aan de woningvraag van de eigen bevolking, met bijzondere aandacht voor het goed huisvesten van knelgroepen, maar ook van economisch gebonden en in de gemeente werken, maar er nog niet wonen. Bij deze laatste groep richt de gemeente zich vooral op het huisvesten van gezinnen met kinderen om de relatief sterke vergrijzing van onze bevolking te doorbreken. Mede met het oog op dit laatste wil de gemeente goede voorwaarden blijven bieden voor de werkgelegenheidsontwikkeling in de gemeente. Vanuit een positie van kracht is het logisch dat er een beroep op de economisch sterke functies wordt gedaan om ook in financiële zin mee te werken aan de instandhouding en ontwikkeling van de Groene Long en het realiseren van stedenbouwkundige kwaliteiten op lokaal niveau.

Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024

De gemeente heeft ten behoeve van het aspect cultuurhistorie de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 vastgesteld. Het doel van deze visie is het borgen van cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente heeft het waarborgen van het erfgoed en de ruimtelijke identiteit van Tynaarlo samengevat in één centrale boodschap: de gemeente wil historische structuren en karakteristieken herkenbaar houden, de kwaliteit bewaken en de historische gelaagdheid in acht nemen.

Structuurvisie Archeologie

In de Structuurvisie Archeologie, welke is vastgesteld op 28 mei 2013, is vastgelegd op welke wijze de gemeente Tynaarlo wil omgaan met het archeologisch erfgoed. De Structuurvisie Archeologie inventariseert de bekende en te verwachten archeologische waarden en geeft invulling aan het ruimtelijke beleid. Het belangrijkste instrument daarbij zijn de bestemmingsplannen. In deze bestemmingsplannen zullen te beschermen zones worden aangewezen en van op maat gesneden bestemmingsregels voorzien.

Welstandsnota

De welstandsnota bevat criteria waaraan een bouwplan qua uiterlijke verschijning wordt getoetst. De welstandscriteria zijn onderverdeeld naar ligging, massa en vorm, gevelopbouw, detaillering en materiaal- en kleurgebruik. Ten behoeve van het onderhavige plan zijn specifieke beeldkwaliteitscriteria vastgesteld. Deze criteria worden aan de welstandsnota toegevoegd.

Waterplan

Het in 2008 vastgestelde Waterplan vormt een uitwerking van het Structuurplan. Het Waterplan maakt onderscheid in verschillende thema's, waar voor elk thema ambities zijn opgesteld. Het plangebied valt onder het thema Wonen en werken.

Gemeenten worden in toenemende mate geconfronteerd met taken en verantwoordelijkheden op het gebied van water. In de eerste plaats betreffen dit de wettelijke taken. Als gevolg van de Wet gemeentelijke watertaken worden deze opnieuw ingedeeld. Naast de huidige taken met betrekking tot riolering (gemeentelijke verantwoordelijkheid tot de kavelgrens), onderhoud van water in bebouwd gebied en baggerwerkzaamheden komt de zorgplicht voor hemel- en grondwater. In de toekomst zal het onderhouden en baggeren van water in bebouwd gebied wellicht worden overgedragen naar het waterschap. De watertaken voor de gemeente bestaan dan uit de zorgplicht ten aanzien van afval-, hemel- en grondwater. Naast deze wettelijke taken speelt de gemeente ook steeds meer een beleidsmatige rol. Bij de inrichting van nieuwe uitbreidingsplannen zal het aspect water nadrukkelijk aan de orde moeten worden gesteld. Afwenteling van verantwoordelijkheden naar andere organisaties moet bij de (her)inrichting van gebieden worden voorkomen. In dit Waterplan staat beschreven dat de gemeente samen met private partijen aandacht schenkt aan het waterbelang. De mogelijke gevolgen voor het aspect water zijn in paragraaf 4.6 beschreven.

O n d e r z o e k e n

4

4.1

Milieu

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies noodzakelijk. De toelaatbaarheid van bedrijvigheid kan globaal worden beoordeeld met behulp van de methodiek van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering' (2009). In deze brochure is een bedrijvenlijst opgenomen die informatie geeft over de milieukeurmerken van typen bedrijven. Vervolgens wordt in de lijst op basis van een aantal factoren (geluid, stof, geur en gevaar) een indicatie gegeven van de afstanden tussen bedrijfstypen en een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals rustig buitengebied), waarmee gemeenten bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening kunnen houden.

MILIEUZONERING

Voor een crematorium geldt een indicatieve afstand van 100 m ten opzichte van gevoelige functies. De bepalende factor is geur.

Deze afstand wordt in acht genomen ten opzichte van de (nog te realiseren) woonbebouwing in Rietwijk Noord en de tuinhuisjes in Bruilweering. Ook ten opzichte van eventueel te realiseren bedrijfswoningen in het gebied Kranenburg Zuid wordt deze afstand in acht genomen.

Op een crematorium is het Activiteitenbesluit (paragraaf 4.8.9) van toepassing. De concrete eisen aan een crematorium zijn conform dit activiteitenbesluit:

ACTIVITEITENBESLUIT

- dat de maximale emissieconcentratie van kwik (en kwikverbindingen) 0,05 mg per m³ mag bedragen;
- het is verboden in een crematieoven kisten te verbranden die met lood of zink zijn bekleed. Metalen- en kunststofhandvatten en andere versierselen van kunststof of metaal worden voor invoer van de kist verwijderd;
- bij het in werking hebben van een crematieoven worden ten behoeve van:
 - a. het zo volledig mogelijk verbranden van rookgassen;
 - b. het zoveel mogelijk beperken van het ontstaan van stikstofoxiden; de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast;
- bij het verstrooien van crematie-as op een strooiveld ten behoeve van het voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk beperken van de belasting van de bodem de bij ministeriële regeling voorgeschreven maatregelen toegepast.

Het te realiseren crematorium zal aan deze eisen voldoen.

4.2

Verkeer

VERKEERSGENERATIE CREMATORIUM

Voor de bepaling van de verkeersaantrekkende werking, de verkeersgeneratie, van een ontwikkeling wordt geschat (met behulp van kencijfers) hoeveel gemotoriseerd verkeer de nieuwe bestemming (naar functie) aantrekt. Voor de bepaling van de kencijfers is gebruikgemaakt van de CROW-publicatie 317 “Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie”.

Het crematorium maakt maximaal vijf crematies per dag mogelijk (uitzonderingen daargelaten). Volgens de CROW-publicatie 317 wordt per plechtigheid minimaal 34,8 en maximaal 48,6 voertuigbewegingen gegenereerd. Dit kengetal is inclusief personeel. In een worstcasescenario worden $5 \times 48,6 = 243$ voertuigbewegingen per dag gegenereerd. Dit kengetal is inclusief personeel. In een worstcasescenario worden $5 \times 48,6 = 243$ voertuigbewegingen per dag gegenereerd. Wat betreft bevoorrading wordt uitgegaan van maximaal één vrachtauto per dag.

Het bestemmingsplan Ter Borch, Rietwijk Noord ging voor het plangebied uit van de realisatie van acht woningen per hectare, hetgeen neerkomt op maximaal 37 woningen. De CROW-publicatie 317 gaat voor een vrijstaande koopwoning uit van minimaal 7,8 en maximaal 8,6 voertuigbewegingen per dag. Dit houdt in een maximale verkeersgeneratie van $37 \times 8,6 = 318,2$ voertuigbewegingen.

De verkeersgeneratie van het crematorium is aldus geringer dan de beoogde invulling van het plangebied met woningen.

VERKEERSONTSLUITING

De ontsluiting van het plangebied vindt plaats via de A7, afslag Transferium, Hoogkerk/Peizermade. De wijkontsluitingsweg Borchsingel wordt, conform het Masterplan Ter Borch en het bestemmingsplan Ter Borch, aangesloten op de rotonde bij het transferium. De Borchsingel wordt in 2016 aangelegd.

De aansluiting van de Borchsingel op het transferium nabij de A7 is reeds opgenomen in het bestemmingsplan Ter Borch (2006). Omdat sinds 2006 enkele onderdelen van het plan Ter Borch en de omgeving zijn veranderd, heeft de gemeente Tynaarlo aan verkeersadviesbureau Goudappel Coffeng opdracht gegeven om de huidige situatie nogmaals door te rekenen. In deze nieuwe berekening zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen die tussen 2015 en 2030 zijn voorzien:

- hotel Van der Valk nabij transferium;
- Businesspark Ter Borch;
- crematorium en bungalows;
- entreegebied met supermarkten, gezondheidszorg en woningen;
- woningbouw in Rietwijk Noord, Rietwijk Zuid, Tuinwijk en Waterwijk.

De rapportage van de verkeersberekening (met een overzicht van de meege-
nomen ontwikkelingen en de invulling daarvan) is als bijlage toegevoegd. Uit
de berekening komt naar voren dat het doorgaande verkeer, oftewel verkeer
dat geen herkomst of bestemming in Ter Borch heeft, voor 2012 op 200 motor-
voertuigen per etmaal komt en voor 2030 op 500 motorvoertuigen per etmaal.
Op een totaal aantal van 7.300 motorvoertuigen dat in 2030 ter hoogte van het
bedrijventerrein wordt verwacht, is een aandeel van 500 motorvoertuigen
dusdanig gering dat het treffen van voorzieningen tegen sluipverkeer niet aan
de orde is.

Feit blijft dat ten opzichte van de invulling van de Bungalowbuurt met wonin-
gen een crematorium een kleinere verkeersgeneratie heeft.

In het onderzoek is ook onderzocht wat de gevolgen zijn van de Aanpak Ring
Zuid. Tijdens de werkzaamheden aan het Julianaplein in Groningen worden
verkeersproblemen verwacht en dit kan ertoe leiden dat er meer doorgaand
verkeer door Ter Borch wil rijden.

Voor verkeer van de A7 naar de A28 en vice versa is de route door Ter Borch
vergeleken met de route A7 afrit 34 Leek, N372 en N386 en de route A7 afrit
35 Hoogkerk, N372 en N386. Vergeleken met deze routes over provinciale
stroomwegen is de route door Ter Borch vanwege de reistijd het minst aan-
trekkelijk. De verwachting is dan ook dat de route door Ter Borch minimaal
wordt gebruikt door sluipverkeer.

4.3

Luchtkwaliteit

Sinds mei 2008 is er een nieuwe EU-richtlijn 2008/50/EG betreffende de lucht-
kwaliteit en schonere lucht voor Europa. Deze nieuwe richtlijn vervangt de tot
dan toe geldende EU-richtlijnen betreffende de luchtkwaliteit (behalve de 4^e
dochterrichtlijn). Ten opzichte van de vorige regelgeving zijn onder ander de
volgende zaken gewijzigd:

- die locaties waarop de regelgeving van toepassing is;
- de definitie van natuurlijke bronnen;
- mogelijkheden tot uitstel.

De Nederlandse regelgeving voor de luchtkwaliteit is aan deze nieuwe richtlijn
aangepast.

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmple-
menteerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden
overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstan-
dighedenwet van toepassing) en locaties waartoe leden van het publiek ge-
woonlijk geen toegang hebben. Op 15 november 2007 is het onderdeel
luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden.

Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
(NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit

moeten worden aangepakt. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit.

De ministerraad heeft op voorstel van de minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Ook projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm.

In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$ NO_2 of PM_{10}) als 'niet in betekenende mate' wordt beschouwd.

Met behulp van de nibm-tool kan worden bepaald of de 3% verslechtering wordt overschreden. Het resultaat van het invullen van de nibm-tool is in paragraaf 4.3.1 aangegeven.

De luchtkwaliteit ter plaatse voldoet ruimschoots aan de grenswaarden zoals die zijn vastgelegd in bijlage 2 bij de Wet milieubeheer (Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten 2013, RIVM).

4.3.1

Toets extra verkeer

Het crematorium maakt maximaal vijf crematies per dag mogelijk. Voor het berekenen van de verkeersgeneratie per plechtigheid is gebruikgemaakt van CROW-publicatie 317 "Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie".

Uit de kentallen van CROW-publicatie 317 is af te leiden dat per plechtigheid minimaal 34,8 en maximaal 48,6 personenauto's voertuigbewegingen worden gegenereerd. Dit kengetal is inclusief personeel. In een worstcasescenario worden $5 \times 48,6 = 243$ voertuigbewegingen per dag gegenereerd. Gegevens over vrachtverkeer zijn niet bekend, derhalve is in de berekening uitgegaan van bevoorrading door maximaal één vrachtauto per dag (aandeel 0,4%).

**Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer
als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit**

Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		243
Aandeel vrachtverkeer		0,4%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,24
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,05
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Er is sprake van een nibm-situatie waardoor nader onderzoek achterwege kan blijven.

4.3.2

Toets crematieoven

Bij de ontwikkeling van nieuw te plaatsen, gasgestookte crematoriaovens dient te worden voldaan aan de normen voor de geëmitteerde rookgassen en eisen voor de te gebruiken installaties. Uitgangspunt is onder andere dat omwonenden geen rook- en geuroverlast mogen ondervinden van de crematieprocessen. De gehele installatie dient te voldoen aan het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit, paragraaf 4.8.9).

De uitstoot van fijn stof door crematoria blijft binnen de wettelijke normen.

4.4

Geur

In de Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR) is in het verleden een bijzondere regeling opgesteld, waarin minimale eisen worden gesteld aan de werking van verbrandingsovens en naverbrandingskamers. In de regeling staat onder andere dat de verbrandingsovens moeten zijn voorzien van een geïntegreerde naverbrandingskamer en nageschakelde filtertechniek. Door het automatisch handhaven van optimale verbrandingscondities, zoals de hoogte van de temperatuur, het zuurstofgehalte en de verblijftijden in de naverbrandingskamer wordt een optimale verbranding verkregen en het gehele crematieproces verloopt nagenoeg reuk- en rookloos. Door het toepassen van deze maatregelen is er sprake van een acceptabel "hinderniveau" met betrekking tot het aspect geur. Er worden dan ook geen verdere normen en eisen in voorschriften opgelegd ten aanzien van geur.

Inmiddels is de Bijzondere regeling van de NeR beperkt overgegaan in de voorschriften behorend bij het Activiteitenbesluit en ook daarin zijn geen normen

of eisen in de voorschriften ten aanzien van geur opgenomen. Alle nieuwe crematieovens die worden of reeds zijn geïnstalleerd, voldoen aan vorenge-
noemde uitgangspunten. Dit geldt ook voor de nieuwe crematieoven en nage-
schakelde techniek voor het nieuw te bouwen crematorium in Ter Borch.

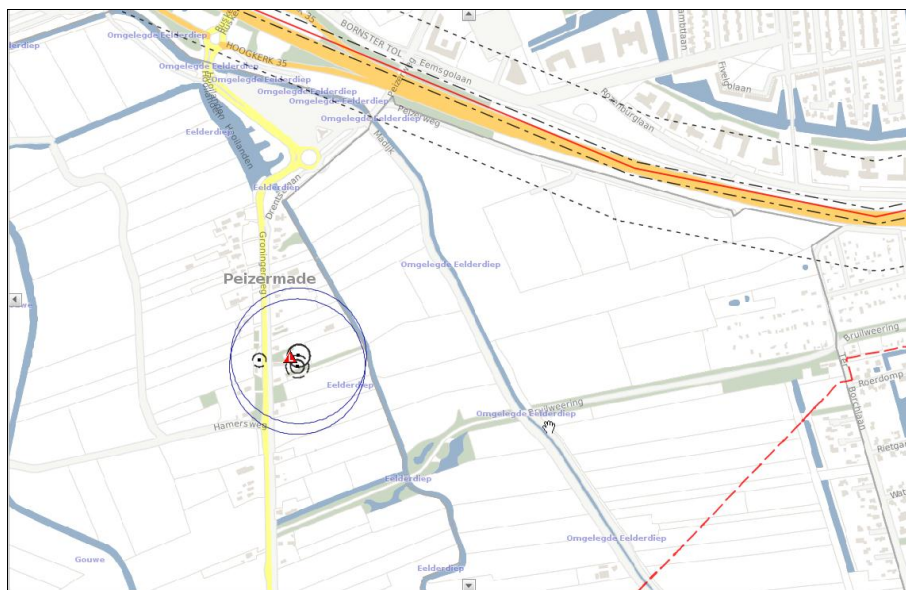
4.5

Externe veiligheid

INRICHTINGEN

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) richt zich, zoals uit de naam reeds blijkt, primair op inrichtingen die risico's met zich meebrengen voor de in de omgeving gelegen risicogevoelige objecten. Het besluit onderscheidt twee categorieën risicogevoelige objecten, namelijk kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten. Dit onderscheid is gebaseerd op maatschappelijke opvattingen over de groepen mensen die in het bijzonder moeten worden beschermd en op gegevens, zoals het aantal personen en de verblijfstijd van groepen mensen. Het besluit geeft waarden voor het risico dat toelaatbaar wordt geacht voor deze objecten. Hierbij worden twee vormen van risico onderscheiden: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Op de navolgende afbeelding is een uitsnede van de risicokaart weergegeven.

Uitsnede risicokaart (bron: Professionele risicokaart)

Uit deze kaart blijkt dat er geen risicovolle inrichtingen nabij het plangebied zijn gelegen.

BUISLEIDINGEN

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) met de bijbehorende Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb) omvat de regelgeving op het gebied van buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd. In deze regelgeving is bepaald dat de belemmeringenstrook (4 m bij buisleidingen met

een druk tot en met 40 bar en 5 m bij overige buisleidingen), de plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}) en het invloedsgebied van het groepsrisico in acht dienen te worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Uit de risicokaart blijkt dat er ten zuiden van het plangebied een buisleiding (in beheer bij Gasunie, N-507-50) aanwezig is. Deze gastransportleiding heeft een diameter 12" en een ontwerpdruk van 40 bar. Het plangebied ligt ruim buiten het invloedsgebied van deze leiding zodat nader onderzoek niet nodig is.

Zoals bij inrichtingen het Bevi voorwaarden stelt aan de omgang met externe veiligheid, zo zijn bij vervoer van gevaarlijke stoffen deze voorwaarden opgenomen in het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev), met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen over de grote vaar-, spoor- en autowegen. Het Bevt vervangt de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS).

TRANSPORTROUTES VAN
GEVAARLIJKE STOFFEN

De nieuwe wetgeving is van toepassing op de rijksinfrastructuur die onderdeel uitmaakt van de Basisnetten Weg, Water en Spoor. Hierbij wordt vastgehouden aan de volgende zaken:

- vaste afstanden voor het plaatsgebonden risico;
- vaste invoergegevens voor de berekening van het groepsrisico;
- aanwijzing plasbrandaandachtsgebieden (PAG).

De Rijksweg A7 is aangewezen als een transportroute van gevaarlijke stoffen. Voor de Rijksweg A7 bedraagt de afstand van het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar 0 m wat betekent dat het plaatsgebonden risico op de weg ligt. De risico's van deze weg zijn vanwege de afstand tot onderhavig plangebied (300 m) klein zodat nader onderzoek hier niet nodig is. Er is sprake van een acceptabele situatie qua groepsrisico.

4.6

Waterparagraaf

Het aspect water is een steeds belangrijker wordend ordeningsaspect. De Wet op de waterhuishouding geeft aan dat provincies een waterhuishoudingsplan moeten vaststellen. Bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling dienen eventuele gevolgen voor het aspect water te worden beschreven.

In het kader van het opstellen van het bestemmingsplan Ter Borch 2004 is uitvoerig onderzoek verricht naar de eventuele gevolgen voor het aspect water.

In een gezamenlijke projectgroep, bestaande uit de gemeente Tynaarlo, de gemeente Groningen, de provincie Drenthe, het Waterschap Noorderzijlvest en de bureaus BügelHajema Adviseurs en Tauw is in 2000 invulling gegeven aan de

waterhuishouding van het plangebied Ter Borch. De hoofdlijnen van de waterhuishouding van Ter Borch zijn uitgewerkt ten behoeve van het stedenbouwkundig ontwerp. Daarnaast zijn de hydrologische effecten van de aanleg van Ter Borch op de omgeving in kaart gebracht (rapport Waterhuishouding Ter Borch - Tauw, november 2000).

Medio 2003 is door de Commissie Afstemming Ruimtelijke Plannen (provincie Drenthe) een aantal kanttekeningen geplaatst bij de geplande waterhuishouding. Deze opmerkingen zijn later onderschreven door de Commissie m.e.r., het Waterschap Noorderzijlvest en de Vereniging Natuurmonumenten.

In overleg met het Waterschap Noorderzijlvest, de Vereniging Natuurmonumenten en de provincie Drenthe is een aantal aanvullende modelscenario's doorgerekend. In het voorjaar van 2004 zijn de berekeningsresultaten door de genoemde partijen besproken en zijn vijf te nemen mitigerende maatregelen overeengekomen (rapport Waterhuishouding Ter Borch - Aanvullende scenario-berekeningen - Tauw, maart 2004).

De waterhuishouding van het plan zal vanwege het onderhavige bestemmingsplan niet wijzigen ten opzichte van het globale bestemmingsplan Ter Borch.

Het plangebied ligt in de Eelderwolderpolder. De polder heeft een streefpeil van -1,65 NAP. Vanuit de polder vindt afwatering over een stuw plaats in noordelijke richting door het Stadspark en via gemaal De Verbetering op het Hoendiep.

Het ten zuidoosten gelegen Paterswoldsemeer en Hoornsemeer wateren via een stuw af op de Eelderwolderpolder. Ten westen van het plangebied ligt het Omgelegde Eelderdiep met een streefpeil van -0,95 m NAP (zomer) en -1,10 m NAP (winter). Het Omgelegde Eelderdiep mondt samen met het Peizerdiep uit in het Hoendiep.

Het plangebied Ter Borch blijft deel uitmaken van de Eelderwolderpolder. In het plangebied blijft het streefpeil -1,63 m NAP. De afstroomrichting blijft zuid-noordgericht.

De gemiddelde maaiveldhoogte van het huidige plangebied is -1,10 m NAP. De omliggende dijkes worden aan kavelzijde afgewerkt op een hoogte van -0,30 m NAP. De beoogde afwerkhoogte van het terrein is minimaal -0,70 m NAP.

In het plangebied is een afwateringstructuur aanwezig in de vorm van sloten. Deze slotenstructuur hoeft niet te worden gehandhaafd. Voor het dempen van de sloten zal een watervergunning worden aangevraagd.

De Woldslot is een hoofdwatgang die door het waterschap wordt onderhouden. Vanuit de Keur geldt een obstakelvrije zone van 5 m aan beide zijden, gerekend vanaf de boveninsteek. Gelet op de inrichting van het gebied ten noorden van de Woldslot dient er een ononderbroken onderhoudspad aan de zuidzijde beschikbaar te blijven. Met de inrichting van het terrein zal daarmee

rekening worden gehouden. Ook voor dit aspect zal een watervergunning worden aangevraagd.

Conform het rapport Waterhuishouding Ter Borch en de notitie Water en ruimte van het Waterschap Noorderzijlvest dient 10% van het toegenomen verhard oppervlak en dakoppervlak te worden gecompenseerd. Bij deze 10% dient het oppervlak aan oppervlaktewater dat in de bestaande situatie aanwezig is te worden opgeteld. Dit betreft het te dempen oppervlak aan sloten ten behoeve van de ontwatering. Aan deze eisen zal worden voldaan.

Het aan te leggen oppervlaktewater heeft een minimale diepte van 0,50 m ten opzichte van het streefpeil. Dit oppervlaktewater zal in verbinding staan met de omliggende hoofdontwatering (Woldsloot). Het gemiddelde peil van de hoofdontwatering betreft -1,65 m NAP.

De drooglegging zal bij genoemde planpeilen voldoende worden gewaarborgd. In bepaalde gebieden zullen mogelijk bouwtechnische maatregelen nodig zijn (kruipruimte vrij bouwen en/of ophogingen) om grondwateroverlast te voorkomen. In overleg met het waterschap zal het plan nader worden uitgewerkt.

Er wordt in het plangebied een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Het schone afstromende water zal worden opgevangen in het aan te leggen oppervlaktewater en uiteindelijk worden afgevoerd naar het Omgelegde Eelderdiep.

Advies waterschap

Het plan is voorgelegd aan het Waterschap Noorderzijlvest. Haar reactie is toegevoegd aan de bijgevoegde Inspraak- en overlegnotitie crematorium Ter Borch. Het advies is in het bestemmingsplan verwerkt.

4.7

Archeologie en cultuurhistorie

Voor het gehele plangebied Ter Borch heeft een verkennend archeologisch onderzoek plaatsgevonden. De werkmethode en de uitkomsten van het onderzoek zijn geformuleerd in het rapport Ter Borch, Een verkennend Archeologisch Onderzoek te Eelderwolde, juli 2002. In het rapport zijn de gebruikte methoden en technieken en de resultaten besproken.

ARCHEOLOGIE

In mei 2013 heeft de gemeenteraad de Structuurvisie Archeologie vastgesteld. Het plangebied heeft op de beleidskaart van de gemeente Tynaarlo een lage archeologische verwachtingswaarde. Nader archeologisch onderzoek is niet noodzakelijk.

Het bestemmingsplan is uitvoerbaar wat betreft het aspect archeologie.

Op grond van artikel 3.6.1 Bro dient per 1 januari 2012 in de toelichting van het bestemmingsplan een beschrijving te worden opgenomen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

De gemeente heeft ten behoeve van het aspect cultuurhistorie de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 vastgesteld. Het doel van deze visie is het borgen van cultuurhistorisch erfgoed. De gemeente heeft het waarborgen van het erfgoed en de ruimtelijke identiteit van Tynaarlo samengevat in één centrale boodschap: de gemeente wil historische structuren en karakteristieken herkenbaar houden, de kwaliteit bewaken en de historische gelaagdheid in acht nemen.

Op de (historische) kaarten van 1830 en 1850 valt de sterke tegenstelling in de historische verkaveling op. De grens werd gevormd door de historische noordelijke waterloop Onlandsche dijk. Ten noorden was het gebied in verticale richting blokvormig verkaveld terwijl de verkaveling ten zuiden een horizontale strookvormige verkaveling laat zien.

Situatie 1830

Situatie 1850

De waterloop ten noorden van de Woldsloot is een aftakking van het Eelderdiep en het is samen met de Woldsloot het oudste structurerende element in dit plangebied. De historische waterloop met de dijk en de Woldsloot lopen parallel aan elkaar en komen bij Bruijweering samen en vormen het deel in oostelijke richting dat overgaat in de Onlandsche dijk. Deze boog na Bruijweering af in zuidelijke richting, nu Tochtsloot en Piccardthofplas. De huidige Woldsloot is ook op de kaart van 1830 al aanwezig, deze waterloop stamt mogelijk uit de vijftiende eeuw.

De Bruijweering, bestaande uit een zandpad en schelpenpad is een historische laanstructuur met prominente beuken. Het vormt een verbinding tussen het Stadspark van Groningen en Peizermade. Deze verbinding is ontstaan tussen 1905 (op het Bonnenblad nog niet aanwezig) en 1935.

Het plangebied was vooral landbouwgebied. Pas in de eerste helft van de twintigste eeuw is in dit gebied een boerderij gebouwd. Deze is in 2000 gesloopt. De boerderij kent geen voorganger. De boerderijplaats is nog herkenbaar in het landschap, maar vertegenwoordigt geen grote historische waarde.

In beide delen is de verkaveling sterk gewijzigd en zijn de kavels vergroot. Dit gebied is in de Structuurvisie Cultuurhistorie 2014-2024 aangeduid als Groningse veenontginning (Ag): blokvormige kavels, afwisselend bouw- en grasland zonder bebouwing.

Het gebied is landschappelijk gewaardeerd met een laaggemiddelde waarde door de sterke wijziging van de verkaveling en de aanleg van de Rijksweg A7. Het beleid in algemene zin is cultuurhistorie meewegen en als inspiratiebron gebruiken voor de verdere uitwerking bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij de planontwikkeling zijn de volgende aspecten vanuit cultuurhistorisch oogpunt van belang:

- de huidige Woldsloot en de resten van de oorspronkelijke waterloop (overgaand in Onlandse dijk);
- Bruilweering inclusief fietspad.

Aan de noordzijde wordt het plangebied begrensd door de Woldsloot. Deze watergang zal worden behouden als structurerend element.

De zuidelijke plangrens wordt gevormd door de Bruilweering. Het zandpad met een schelpenpaadje ernaast blijft in zijn huidige vorm gehandhaafd.

4.8

Flora en fauna

Voor het plan is het conform artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) noodzakelijk aandacht te besteden aan de natuurwet- en -regelgeving. Er dient onder meer te worden aangegeven of er als gevolg van het plan vergunningen of ontheffingen noodzakelijk zijn en zo ja, of deze verkregen kunnen worden. Relevante regelgeving op dit gebied zijn de Flora- en faunawet (Ffw), de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) en de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

Om de uitvoerbaarheid van onderhavig plan te toetsen, is een ecologische inventarisatie van de natuurwaarden uitgevoerd. Tevens is gekeken naar de effecten op beschermde gebieden in de omgeving. Het doel hiervan is om na te gaan of een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet (Ffw) en/of een oriënterend onderzoek in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Het plangebied is daartoe op 3 juni 2015 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs.

ONDERZOEK 2014

In 2014 is het aangrenzende gebied ten noorden van de Woldsloot onderzocht op beschermde natuurwaarden (Advies Natuurwaarden Kranenburg-zuid, projectnummer 247.00.10.36.00, BugelHajema Adviseurs, 29 oktober 2014). Daarbij is nader onderzoek verricht ten aanzien van buizerd, vissen, amfibieën en muizen. Dit gebied komt qua terreinomstandigheden overeen met het huidige plangebied. De sloten van beide gebieden staan ook direct met elkaar in verbinding. Ten aanzien van buizerd is in 2014 ook de houtsingel langs de Bruilweering onderzocht. De conclusies uit het onderzoek van 2014 zijn gezien vorenstaande representatief voor het huidige plangebied.

TERREINOMSTANDIGHEDEN

Het plangebied ligt tussen de een volkstuintencomplex aan de oostzijde en het omgelegde Eelderdiep aan de westzijde. Aan de zuidzijde grenst het aan de straat Bruilweering, aan de noordzijde ligt de Woldsloot. Het plangebied heeft

betrekking op percelen agrarisch grasland dat sterk is verruigd. De percelen/kavels zijn omsloten met kleine kavelsloten. In het plangebied is geen opgaand groen aanwezig. Langs de Bruilweering (laan) ligt aan weerszijden een houtsingel van zomereiken.

Ten tijde van het veldbezoek was reeds begonnen met grondwerkzaamheden; langs de randen van het plangebied lag een brede strook opgebrachte grond.

Plangebied vanuit het noordwesten gezien met links de Woldsloot

Zicht op plangebied vanaf de Bruilweering richting het noorden

4.8.1

Soortenbescherming

FLORA- EN FAUNAWET

Achter de Flora- en faunawet (Ffw) staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Beschermde soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 Ffw van 23 februari 2005 kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten, hierna te noemen: licht beschermd, middelzwaar beschermd en streng beschermd. De inheemse vogelsoorten hebben een eigen afwijkend beschermingsregime; ze vallen zowel onder het middelzware als strenge beschermingsregime.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van de Nationale Database Flora en Fauna (NDFD) via Quickscanhulp.nl (© NDFD - quickscanhulp.nl 3 juni 2015, 11:28:22 uur) blijkt dat in een straal van 1 km rond het plangebied de laatste vijf jaar verschillende op basis van de Flora- en faunawet middelzwaar en streng beschermde soorten zijn waargenomen. Naast een aantal soorten vaatplanten, zoogdieren en vogels gaat het om de amfibiesoort poolkikker, de vissoorten kleine en grote modderkruiper, de libellen gevlekte witsnuitlibel en groene glazenmaker en vlindersoort rouwmantel.

Het veldbezoek van 3 juni 2015 in combinatie met het onderzoek uit 2014 geeft een goed beeld van de voorkomende soorten.

De begroeiing in het plangebied bestaat uit een ruige grasvegetatie met ertussen soorten als pitrus, riet, schapenzuring en kruipende boterbloem. In de oevers groeit onder andere riet, blaartrekkende boterbloem, grote brandnetel en opslag van zwarte els. In de Woldsloot en het verlegde Eelderdiep groeien gele plomp en glanzig fonteinkruid. In de kavelsloten zijn grote egelskop en grote lisdodde waargenomen.

De sloten in en rond het huidige plangebied zijn grotendeels geschikt als leefgebied voor kleine modderkruiper. De oost-west georiënteerde sloten middenin het plangebied zijn zover dichtgegroeid dat deze ongeschikt zijn. Aangezien in 2014 kleine modderkruiper is aangetroffen in sloten die direct in verbinding staan, kan ervan worden uitgegaan dat ook de geschikte sloten in het plangebied onderdeel uitmaken van het leefgebied van kleine modderkruiper.

Het plangebied vormt daarnaast onderdeel van het leefgebied van licht beschermde soorten (gewone en tweekleurige) dwergspitsmuis, bosspitsmuis, bosmuis, veldmuis, meerkikker, bastaardkikker en bruine kikker. Ook de licht beschermde soorten ree, haas, mol, vos, hermelijn en bunzing kunnen in het plangebied worden verwacht.

In het plangebied is op 3 juni 2015 een paartje kievit aangetroffen met nest indicierend gedrag. In de opgaande beplanting langs de Bruilweering komen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden. Alle inheemse vogelsoorten zijn streng beschermd. Nestplaatsen van vogels met een jaarrond beschermd

nestplaats zijn niet aangetroffen en worden ook op basis van het onderzoek uit 2014 niet verwacht.

Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor vleermuizensoorten als laatvlieger en rosse vleermuis. Gewone dwergvleermuis zal vooral langs de houtsingel aan de Bruilweering en boven het volkstuintencomplex foerageren.

Er worden watergangen gedempt en vergraven en er worden nieuwe watergangen gegraven. Ten aanzien van kleine modderkruiper leidt dit tot een overtreding van artikel 11 Ffw. Bij het (onzorgvuldig) uitvoeren van de werkzaamheden kan bovendien kleine modderkruiper worden verstoord en/of gedood. Dit is in strijd met artikel 9 Ffw. Indien de werkzaamheden tijdens de voortplantingsperiode worden uitgevoerd, kunnen eieren van deze vissoorten bij de werkzaamheden worden beschadigd en/of vernield (artikel 12). Hoewel op voorhand een ontheffing Ffw niet per definitie noodzakelijk lijkt, ligt het in de verwachting dat een ontheffing ten behoeve van de werkzaamheden aan de wateren voor kleine modderkruiper voor verstoring van het leefgebied kan worden verkregen. Bij de nadere uitwerking van het plan zal dit aspect verder moeten worden uitgewerkt. Voorwaarde is wel dat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen. Een ontheffingsaanvraag is niet per definitie noodzakelijk aangezien er ook kan worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode: bijvoorbeeld de Gedragscode Provinciale infrastructuur of Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen. Wanneer wordt gewerkt volgens een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in artikelen 9, 11 en 12.

TOETSING

Voor vogels geldt dat wanneer werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, er in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord en vernietigd. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te verstoren of te vernietigen (artikelen 11 en 12 Ffw). Met betrekking tot de planning en uitvoering van de werkzaamheden dient daarom rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen verder verblijfplaatsen van enkele licht beschermde soorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij exemplaren worden verwond en/of gedood. De aanwezige licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Flora- en faunawet.

Als gevolg van de beoogde ontwikkelingen zal het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen veranderen, maar niet als zodanig verloren gaan. Ook in de nieuwe situatie zullen vleermuizen foerageren in het plangebied en in de omgeving.

4.8.2

Gebiedsbescherming

NATUURBESCHERMINGS-
WET 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) is de bescherming van specifieke (natuur)gebieden geregeld. In de Nbw 1998 zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw 1998 worden drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het Natuurbeleidsplan waarin het concept van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is opgenomen.

ECOLOGISCHE HOOFD-
STRUCTUUR

De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het nationale natuurbeleid. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale EHS is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

INVENTARISATIE

Het plangebied is geen onderdeel van en grenst niet aan een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998 of de EHS. Het dichtstbijzijnde beschermde gebied in het kader van de Nbw 1998 betreft het Natura 2000-gebied Leekstermeer, gelegen op een afstand van ongeveer 1 km ten westen van het plangebied. Het meest nabijgelegen beschermde gebied in het kader van de EHS ligt op een afstand van ongeveer 300 m ten zuidwesten van het plangebied. Het plangebied heeft geen belangrijke ecologische relaties met de beschermde gebieden.

TOETSING

Gezien de natuurwaarde van het plangebied, de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en de aard van het plan kunnen negatieve effecten op beschermde natuurgebieden in het kader van de Nbw 1998 en het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid op voorhand worden uitgesloten.

4.8.3

Conclusie

Op basis van de ecologische inventarisatie is een voldoende beeld ontstaan. Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een vooronderzoek in het kader van de Flora- en faunawet, een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 of een analyse in het kader van het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet noodzakelijk is.

In het kader van mogelijke verbodsovertredingen van de Flora- en faunawet zijn de navolgende aspecten van belang:

- De watergangen in het plangebied vormen een onderdeel van het leefgebied van kleine modderkruiper. Hoewel voor het vergraven van deze vaarten niet per definitie een ontheffingsaanvraag noodzakelijk lijkt, ligt het in de verwachting dat een eventuele ontheffing ten behoeve van de werkzaamheden aan de wateren voor verstoring van leefgebied van

kleine modderkruiper kan worden verkregen. Ten aanzien van kleine modderkruiper kan namelijk worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode: bijvoorbeeld de Gedragscode Provinciale infrastructuur of de Gedragscode Flora- en faunawet voor Waterschappen. Het werken conform een goedgekeurde gedragscode geeft vrijstelling voor de relevante verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet.

- Er dient rekening te worden gehouden met nestplaatsen van vogels. Om verstoring en vernietiging van in gebruik zijnde nestplaatsen te voorkomen, dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden daarom rekening te worden gehouden met het broedseizoen, dit duurt globaal van 15 maart tot 15 juli.

Er zijn geen conflicten met de Nbw 1998 of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid en op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat een eventueel benodigde ontheffing voor kleine modderkruiper kan worden verkregen.

Op voorhand kan in redelijkheid worden gesteld dat natuurwet- en -regelgeving de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg staat.

4.9

Bodem

Bodemvervuiling kan een rol spelen bij de totstandkoming van nieuwe ontwikkelingen. De tijd dat elke vervuiling moest worden aangepakt, ligt achter ons. Belangrijkste criterium hierbij is of de vervuiling zodanig is dat er sprake is van risico's voor gezondheid of milieu. In de praktijk blijken er vrijwel nooit risico's te zijn voor de gezondheid van mensen. Milieurisico's (verspreiding en ecologie) komen wel voor, maar meestal gaat het erom dat eventuele vervuilingen afstemming vereisen met bepaalde ontwikkelingen.

Op dit moment is er sprake van een omslag van saneren naar beheren en behoeven alleen de zogeheten 'ernstige vervuilingen' in meer of mindere mate te worden aangepakt. De maatregelen worden daarbij afgestemd op de functie. Het nationale bodembeleid is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Het doel van de Wbb is om te voorkomen dat nieuwe gevallen van bodemverontreiniging ontstaan. Voor bestaande bodemverontreinigingen is aangegeven in welke situaties (omvang en ernst van verontreiniging) en op welke termijn sanering moet plaatsvinden. Hierbij dient de bodemkwaliteit tenminste geschikt te worden gemaakt voor de functie die erop is voorzien, waarbij verspreiding van verontreiniging zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het beleid gaat uit van het principe dat de bodem geschikt dient te zijn voor de beoogde functie. De gewenste functie bepaalt als het ware de gewenste bodemkwaliteit.

4.10

Vormvrije m.e.r.

Inleiding

De procedure van een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om het milieubelang vroegtijdig en volwaardig in de plan- en besluitvorming in te brengen. Een m.e.r. is altijd gekoppeld aan een besluit, bijvoorbeeld een structuurvisie of een bestemmingsplan. Het centrale onderdeel van een m.e.r. is het milieueffectrapport (MER) waarin de milieueffecten voor een tal van aspecten voor één of meerdere alternatieven worden geanalyseerd en beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie. Deze m.e.r.-procedure is van toepassing bij activiteiten waarvan reeds vaststaat dat er mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen optreden. Deze activiteiten met bijbehorende drempelwaarden staan weergegeven in onderdeel C van het Besluit m.e.r. (ook geldt voor activiteiten uit onderdeel D waarvoor een plan, bijvoorbeeld een structuurvisie, nodig is). Naast het direct moeten uitvoeren van een m.e.r. zijn in het Besluit m.e.r. ook activiteiten met bijbehorende drempelwaarden aangegeven waarvoor eerst moet worden beoordeeld of sprake is van mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen. Deze activiteiten en drempelwaarden staan benoemd in onderdeel D van het Besluit m.e.r. Voor deze activiteiten dient een zogenaamde m.e.r.-beoordeling te worden uitgevoerd.

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat, ook wanneer ontwikkelingen onder de in bijlage D opgenomen drempelwaarden blijven, het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben, de zogenaamde 'vergewisplicht'.

Doordat een crematorium specifiek wordt gebruikt voor de verbranding van menselijke lichamen en voor dat doeleinde een installatie wordt opgericht, wordt eerst gekeken naar categorie D18.7 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. Dit betreft "de wijziging of uitbreiding van een installatie bestemd voor de verbranding of de chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen". Een menselijk lichaam valt echter niet onder de definitie van 'afvalstof'. De definitie hiervan is afgeleid uit de Wet milieubeheer: "afvalstoffen: alle stoffen, preparaten of voorwerpen, waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen". In dit geval kan niet worden gesproken over een 'stof waarvan de houder zich ontdoet'.

Een andere categorie waaronder dergelijke ontwikkelingen kunnen vallen, is categorie D11.2. Deze luidt: "De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen". In de toelichting bij het Besluit m.e.r. wordt het volgende hierover gezegd: "Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcen-

tra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan". Hoewel een crematorium hier niet direct wordt genoemd, is deze lijst niet-limitatief en wordt een crematorium ook niet direct uitgesloten.

Op basis van deze argumentatie wordt het crematorium gezien als een project dat onder categorie D11.2 valt. Gezien de drempelwaarde van onder meer 100 ha omvang voor dergelijke projecten, is geen sprake van een overschrijding van de drempelwaarde in dit plan. Wel dient met een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden aangegeven of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten.

Het plan dient te worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria; de kenmerken en de plaats van het project en de kenmerken van de potentiële effecten.

Kenmerken van het project

De volgende kenmerken zijn van belang voor de beoordeling van het effect:

- voor de realisatie van het crematorium wordt nieuwbouw gerealiseerd in een gebied bestemd voor woningbouw;
- het crematorium maakt circa vijf crematies per dag mogelijk (uitzonderingen daargelaten). Dit verkeer komt en gaat vanaf de A7/transferium via de Borchsingel naar het plangebied;
- de verbrandingsoven voor het crematorium voldoet aan de best beschikbare technieken met een state-of-the-art luchtfilterinstallatie;
- cumulatie met andere projecten of plannen is geen sprake van; het vaststellen van dit bestemmingsplan staat geheel op zichzelf.

Plaats van het project

Hierbij gaat het met name om het milieu in de directe omgeving en welke kwetsbare gebieden hier zijn gelegen. Het plangebied is in de Provinciale Omgevingsverordening aangeduid als "bestaand stedelijk gebied". De EHS ligt op circa 350 m van het plangebied. Overige kwetsbare natuurlijke gebieden (zoals Natura 2000-gebieden) zijn op grote afstand van het plangebied gelegen.

Het gebruik van de grond verandert na vaststelling van het bestemmingsplan; in plaats van beoogd woongebied wordt een crematorium gerealiseerd. Er wordt ten opzichte van het geldende bestemming geen extra natuur gerealiseerd of een groenbestemming omgezet in bebouwd gebied. De kwantiteit en kwaliteit van natuurlijke hulpbronnen in het gebied worden door het ruimtelijke besluit niet aangetast.

Kenmerken van het potentiële effect

De potentiële effecten van het project worden als volgt beoordeeld:

- effecten op cultuurhistorie en landschap zijn niet te verwachten;
- er vindt niet tot nauwelijks omzetting plaats van een 'natuurlijk' gebied naar een bebouwd, stedelijk gebied, waardoor op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit geen effecten zijn te verwachten. Door deze plaatselijke en beperkte verstoring van de bodem zijn effecten op archeologische waarden en bodemkwaliteit eveneens uitgesloten;

- de verkeersgeneratie van het crematorium is aldus geringer dan de beoogde invulling van het plangebied met woningen. Er is zijn aldus geen significant negatieve effecten op de verkeersafwikkeling en de geluidsbelasting. Parkeervoorzieningen zijn in voldoende mate aanwezig binnen het plangebied;
- de voertuigbewegingen van en naar het crematorium kunnen invloed hebben op de luchtkwaliteit. Het project is echter te beschouwen als nibm-project. Er is zijn aldus geen significant negatieve effecten op de luchtkwaliteit;
- uit het ecologisch onderzoek blijkt dat kan worden voldaan aan de natuurwetgeving;
- naast de verkeersaantrekkende werking zijn potentiële effecten van de verbrandingsoven te verwachten. In 2012 is de wetgeving hiervoor verscherpt, zodat crematoria dienen te beschikken over een luchtfilterinstallatie waarmee schadelijke stoffen worden afgevangen. Bij een goed functionerende crematieoven blijven de optredende emissies daarom onder de emissieconcentratie-eisen. Met inachtneming van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit worden geen potentiële effecten verwacht. Concluderend: de strenge eisen waaraan de oven dient te voldoen, zorgt ervoor dat deze geen significante hoeveelheden schadelijke stoffen emitteert.

Conclusie

De omvang van de voorgenomen ontwikkeling brengt, zo concludeert de beoordeling, geen zodanige productie van afvalstoffen, verontreiniging, hinder en risico van ongevallen met zich mee op basis waarvan belangrijke negatieve gevolgen voor het milieu zijn te verwachten. Er is geen sprake van cumulatie met andere projecten. Het milieubelang wordt in deze toelichting van het bestemmingsplan in voldoende mate afgewogen. Geconcludeerd wordt dat er geen significante nadelige effecten zijn te verwachten en geen verdere m.e.r. (beoordeling) of m.e.r. noodzakelijk is.

Juridische vormgeving

5

5.1

Algemeen

Het bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding met regels en gaat vergezeld van een toelichting. De verbeelding en de regels vormen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. De verbeelding heeft de rol van visualisering van de bestemmingen. De regels regelen de gebruiksmogelijkheden van de gronden, de bouwmogelijkheden en de gebruiksmogelijkheden van de aanwezige en/of op te richten bebouwing. De toelichting heeft weliswaar geen bindende werking, maar heeft wel een belangrijke functie bij de weergave en onderbouwing van het bestemmingsplan en bij de uitleg van de verbeelding en regels. In de volgende twee paragrafen wordt de systematiek van de regels uiteengezet en wordt per bestemming een uitleg gegeven.

De opbouw van het bestemmingsplan is conform SVBP 2012. De regels van dit bestemmingsplan bestaan uit vier hoofdstukken, waarin achtereenvolgens de inleidende regels, de bestemmingsregels, de algemene regels en de overgangs- en slotregels aan de orde komen.

5.2

Bestemmingen

De in dit bestemmingsplan voorkomende bestemmingen en bijbehorende regels zullen in deze paragraaf nader worden toegelicht. Er is gekozen voor twee bestemmingen:

- Maatschappelijk - Crematorium;
- Natuur.

Maatschappelijk - Crematorium

Het crematorium en de omliggende parkachtige en landschappelijke inrichting hebben een specifieke bestemming gekregen. Toegelaten functies zijn onder andere: crematorium, strooivelden, urnenmuren en urnentuinen, groenvoorzieningen, horeca (ondergeschikt aan functie crematorium) en parkeervoorzieningen.

Gebouwen en bijbehorende bouwwerken dienen binnen het in de verbeelding aangegeven bouwvlak te worden gebouwd. Het bouwvlak is ruim van opzet om enige flexibiliteit bij de uitwerking van het plan te hebben.

De gezamenlijke oppervlakte van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken bedraagt maximaal 2.500 m². Bijbehorende bouwwerken mogen ook buiten het bouwvlak worden gebouwd. De gezamenlijke oppervlakte van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt maximaal 100 m².

De maximale bouwhoogte van een hoofdgebouw bedraagt 8 m. De goot- en bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk respectievelijk 3 m en 6 m. Bij een platte afdekking bedraagt de bouwhoogte maximaal 4 m.

Natuur

De Bruilwering en het gebied rondom het crematorium zijn voorzien van de bestemming Natuur. Deze bestemming is gelijk aan de natuurbestemming uit het vigerende bestemmingsplan Ter Borch, Rietwijk Noord.

In deze bestemming zijn geen gebouwen toegestaan. Ten dienste van de bestemming mogen wel bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gerealiseerd, alsmede voet- en fietspaden.

5.3

Algemene regels

In dit hoofdstuk zijn een anti-dubbeltelregel, de algemene afwijkingsregels en de overige regels opgenomen.

In de algemene afwijkingsregels is een aantal bepalingen opgenomen die het mogelijk maken om het plan op ondergeschikte punten aan te passen.

E c o n o m i s c h e u i t v o e r b a a r h e i d

Voorliggend bestemmingsplan maakt een bouwplan mogelijk dat is benoemd in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Dit betekent dat tegelijkertijd met dit bestemmingsplan een exploitatieplan moet worden vastgesteld, waarmee de gemeente de door haar te maken kosten kan verhalen op de initiatiefnemer.

Een exploitatieplan hoeft niet te worden vastgesteld als verhaal van kosten anderszins is verzekerd. In onderhavig geval is het kostenverhaal verzekerd in een grondverkoopovereenkomst. In die overeenkomst is het planschaderisico afgedekt en de door de gemeente te maken kosten voor het opstellen van het onderhavige plan worden gedekt door middel van de grondopbrengst. Het vaststellen van een exploitatieplan is daarom niet aan de orde.

De kosten voor de uitvoering van het planvoornemen en daarmee samenhangende kosten komen voor rekening van de initiatiefnemer. Er zijn geen gemeentelijke kosten (met uitzondering van de kosten voor het in procedure brengen van het bestemmingsplan) aan het plan verbonden. De kosten die de gemeente maakt voor de procedure kunnen worden gedekt uit de leges en de grondverkoopopbrengst.

M a a t s c h a p p e l i j k e u i t v o e r b a a r h e i d

De omwonenden zijn in januari 2015 schriftelijk geïnformeerd over de plannen voor het crematorium. Alle bewoners van Ter Borch zijn op 24 april 2015 per brief geïnformeerd over de lopende ontwikkelingen in het plangebied van Ter Borch. De bijlage van deze brief bevatte een beschrijving van alle lopende zaken op dat moment. Ook het crematorium stond hierin vermeld en de aankondiging van een inloopbijeenkomst op 20 mei 2015 over dit plan. Een tiental mensen heeft gebruikgemaakt van deze inloopbijeenkomst.

INLOOPBIJEENKOMST

Voor de realisatie van het crematorium is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk. Er is een concept voor de toelichting van dit bestemmingsplan voor het crematorium opgesteld. Bij deze toelichting waren bijlagen opgenomen met sfeerbeelden en impressies van de inrichting van het terrein en de bebouwing en een kaart met de ruimtelijke kaders.

INSPRAAK EN OVERLEG

Deze toelichting met bijlagen is opengesteld voor inspraak en lag met ingang van vrijdag 29 mei 2015 gedurende vier weken ter inzage bij de balie van publiekszaken, Kornoeljeplein 1 te Vries. Het concept kon in die periode tijdens openingstijden worden ingezien. Ook kon het document worden gedownload vanaf de gemeentelijke website. Er zijn geen inspraakreacties binnengekomen.

Het plan is in het kader van het overleg ex artikel 3.1.1 Bro tevens voorgelegd aan het waterschap, de provincie en de gemeente Groningen. De reacties van het waterschap, de provincie en de gemeente Groningen zijn samengevat en beantwoord in de Inspraak- en overlegnotitie crematorium Ter Borch. Deze notitie is als bijlage aan dit plan toegevoegd.

Het waterschap stelt een aantal tekstuele aanpassingen voor. Deze zijn verwerkt in de toelichting.